

گزارش ماهوار سیاست پولی

نگاهی مختصر بر تحولات شاخص های سیاست پولی و نظارت امور مالی

میزان ۱۳۹۹

خلاصه گزارش

گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی پیشرفت شاخص های فعلی اقتصاد کلان و آخرین گزارش های ثبات مالی افغانستان را در جریان ماه بطور خلاصه تحلیل، ارزیابی و مورد مطالعه قرار میدهد. این گزارش بر اساس تدوین ارقام مالی و پولی که از آمریت های سیاست پولی، نظارت امور مالی و تادیات د افغانستان بانک جمع آوری گردیده است، تهیه می شود. گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی ارقام اقتصاد کلان از سکتورهای پولی، خارجی، حقیقی و سکتور مالی و نیز ارقام مالی آمریت عمومی نظارت امور مالی را در بر میگیرد که توسط کارمندان این آمریت تدوین و تهیه میگردد.

در ابتدای سال مالی ۱۳۹۹ مقدار پایه پولی ۳۲۱،۶۲۸،۹۸ میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاریخ ۳۰ میزان ۱۳۹۹، مقدار حقیقی پایه پولی 323,039.14 میلیون افغانی ثبت گردیده است و در حدود 0.44 درصد رشد را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

به همین ترتیب، یکی از دست آورد های موفق دافغانستان بانک را میتوان کنترل پول در دوران یاد آوری نمود. پول در دوران که در ابتدای سال مالی ۱۳۹۹ به مقدار ۲۵۹،۳۴۹،۹۸ میلیون افغانی بوده است، به تاریخ ۳۰ میزان ۱۳۹۹ مقدار حقیقی پول در دوران 285,277.84 میلیون افغانی بوده است و در حدود 10 درصد رشد را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

از شروع سال مالی ۱۳۹۹ الی ۳۰ میزان ۱۳۹۹، د افغانستان بانک حدود 717.21، میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود 131.86 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 29.22 فیصد مجموع تقاضای اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

. شاخص عمومی نرخ تورم در ماه سنبله 1399 کاهش نمود. بر اساس معیار محاسبه سالانه، از 5.88 درصد در ماه اسد به 5.70 درصد در دوره تحت بررسی کاهش را تجربه نموده است. این کاهش از بخش شاخص مواد غذایی بوجود آمده است، در حالیکه شاخص مواد غیر غذایی در این دوره افزایش نموده است.

کسر حساب جاری کشور در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ نظر به عین ربع سال قبل کاهش قابل ملاحظه نموده. کسر حساب جاری که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

به مبلغ ۷۷۸,۳۰ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ به مبلغ ۴۱۲,۹۹ میلیون دالر یعنی (۴۷) در صد کاهش نموده است. مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه میزان سال مالی 1399 مبلغ 30.43 میلیارد افغانی میباشد، در حالیکه مجموع عواید در ماه سنبله 24.47 میلیارد افغانی بوده که 5.96 میلیارد افغانی و یا 24.34٪ افزایش را نشان میدهد. مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه میزان سال مالی 1399 به 277.47 میلیارد افغانی رسیده است که از جمله 141.20 میلیارد و 136.27 میلیارد افغانی آنرا به ترتیب کمک های خارجی و عواید داخلی تشکیل میدهند.

بصورت کل عملکرد نظام بانکی در ماه اگست 2020 نسبتاً قناعت بخش ارزیابی گردیده است، طوریکه شاخص های اساسی سکتور بانکی روند صعودی را پیموده است. مجموع دارائی ها، سپرده ها، سرمایه گذاری و مفادآوری افزایش و کیفیت قروض با وجود کاهش قروض صعب الحصول در چهار بانک هنوز هم ضعیف ارزیابی می گردد. این در حالیکه سکتور بانکی با داشتن سرمایه مالی کافی و نسبت های بلند کفایت سرمایه از حدود تعیین شده مقرراتی وضعیت سالم و قناعت بخش دارد.

نظام بانکی در ماه های آینده در اثر تاثیرگذاری شیوع ویروس کرونا بالای وضعیت اقتصادی ممکن شاهد افزایش قروض صعب الحصول و مصارف ذخیره جبران خساره بیشتر باشند که باعث کاهش مفاد، سرمایه مالی و نسبت های مالی آنها خواهند گردید. از اینرو، بانکها برای مقابله بامعضله مالی آینده باید اقدامات پیشگیرانه را روی دست گیرند. از سوی هم د افغانستان بانک پلان اصلاحاتی مابعد کووید 19 را روی دست گرفته است. نکات اساسی پلان متذکره شامل گسترش فعالیت های بانکی، اعطای اعتبارات جدید، اقدامات لازم بمنظور کاهش مصارف، به تعلیق درآوردن توزیع سود سهام در سال 2020، ارائه گزارش به شکل الکترونیک، تجدید قروض و نرمش در صنفبندی و سنجش خطرات قروض که توسط ادارات سومی مانند ACGF، IFC و USAID تحت تضمین قرار گرفته اند.

.

فهرست مطالب

5.....	سکتور پولی.....
5.....	1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی.....
6.....	1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار.....
10.....	1.4 نرخ مبادله.....
1.....	سکتور خارجی.....
1.....	3.1 بیلانس حساب جاری.....
1.....	3.1.1 بیلانس حساب اجناس:.....
1.....	3.1.2 بیلانس حساب خدمات:.....
1.....	3.1.3 حساب عاید اولیه:.....
2.....	3.1.4 : عاید ثانوی.....
2.....	3.2 حساب سرمائیوی بیلانس تادیات:.....
2.....	3.3 حساب مالی بیلانس تادیات:.....
2.....	3.3.1 سرمایه گذاری مستقیم:.....
3.....	3.3.2 سرمایه گذاری غیر مستقیم (سرمایه گذاری در اسناد قرضه):.....
4.....	4. سکتور مالی.....
8.....	5. سویت.....
8.....	6. سکتور بانکی.....
8.....	خلاصه گزارش.....
10.....	نگاهی مختصر بر سکتور بانکی.....
11.....	6.1 مجموع دارائی های سکتور بانکی.....
14.....	6.2: مجموع قروض.....
15.....	6.2.1: کیفیت قروض.....
18.....	6.2.2: انواع قروض.....
18.....	6.2.2: توزیع سکتوری قروض.....
19.....	6.2.4: قروض اشخاص مرتبط.....
19.....	6.2.5: دارائی های متصرف شده.....
19.....	6.3: سیالیت سکتور بانکی.....
20.....	6.3.1: دارائی های سیال.....
21.....	6.3.2: ذخایر الزامی.....

21.....	6.3.3: طلبات بین البانکی
23.....	6.3.5: مجموع سپرده ها
25.....	6.4: سرمایه سکتور بانکی
27.....	6.5: مفاد آوری سکتور بانکی
30.....	6.5.1: نرخ تکتانه قروض
31.....	6.5.2: نرخ تکتانه بر سپرده ها
31.....	6.6: اقلام خارج از بیلانس شیت

سکتور پولی

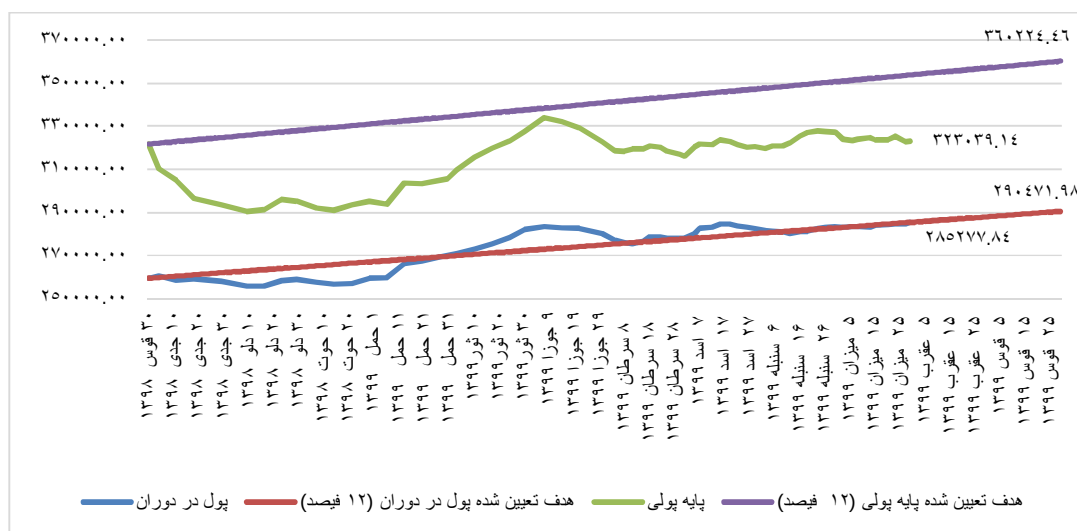
آمریت عمومی سیاست پولی با در نظر داشت شرایط اقتصادی کشور و در چارچوب کانال های اساسی و مؤثر تقاضای پولی، برنامه مالی دولت (عواید و مصارف بودیجی)، چشم انداز رشد اقتصادی و سطح عمومی قیمت ها در کشور، پلان سیاست پولی د افغانستان بانک را طرح می نماید.

به همین اساس، آمریت عمومی سیاست پولی رشد پایه پولی و پول در دوران را منحیث شاخص ها و اهداف مقداری تعیین نموده است.

در ابتدای سال مالی ۱۳۹۹ مقدار پایه پولی ۳۲۱،۶۲۸،۹۸ میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاریخ ۳۰ میزان ۱۳۹۹، مقدار حقیقی پایه پولی 323,039.14 میلیون افغانی ثبت گردیده است و در حدود 0.44 درصد رشد را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

به همین ترتیب، یکی از دست آورد های موفق دافغانستان بانک را میتوان کنترول پول در دوران یاد آوری نمود. پول در دوران که در ابتدای سال مالی ۱۳۹۹ به مقدار ۲۵۹،۳۴۹،۹۸ میلیون افغانی بوده است، به تاریخ ۳۰ میزان ۱۳۹۹ مقدار حقیقی پول در دوران 285,277.84 میلیون افغانی بوده است و در حدود 10 درصد رشد را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

چگونگی میزان رشد حقیقی و اهداف تعیین شده پایه پولی و پول در دوران برای سال مالی ۱۳۹۹، در گراف زیر نشان داده شده است.

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

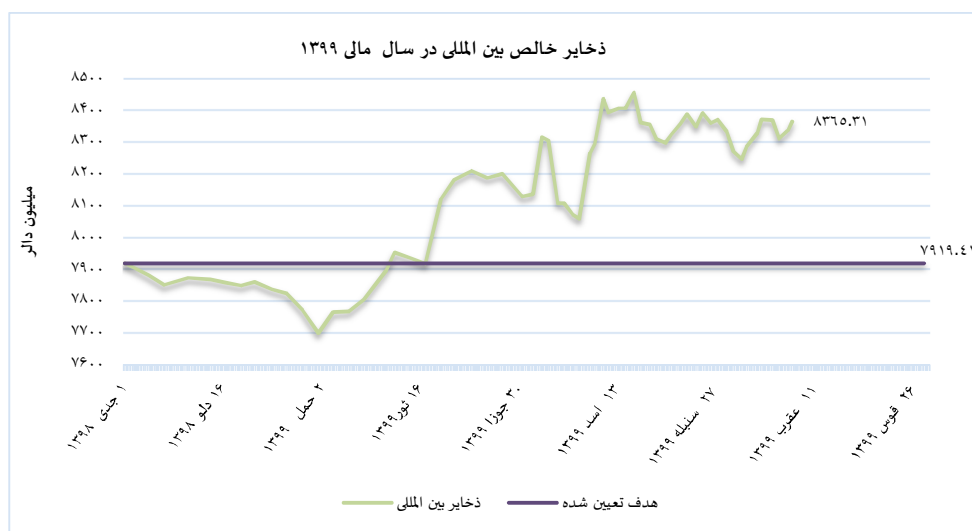
1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی

طی سالیان اخیر، افزایش ذخایر اسعاری د افغانستان بانک که از جمله شاخص های اساسی اقتصاد ملی پنداشته میشود یکی از دستاوردهای بزرگ

در نظام مالی کشور محسوب می گردد. بدون شک، میزان این ذخایر و چگونگی افزایش آن تأثیر مستقیم روی تطبیق بهتر سیاستهای پولی و نیز کنترل شاخص هایی چون نرخ مبادله افغانی، تورم پولی، حفظ ثبات و تعادل بیلانس تأدیات دارد.

در آغاز سال مالی ۱۳۹۹، ذخایر خالص بین المللی افغانستان حدود ۷,۹۱۹,۴۱ میلیون دالربوده، که این رقم در ۳۰ میزان ۱۳۹۹ به 8365.31 میلیون دالر رسیده و به مقدار 445.89 میلیون دالرافزایش را نسبت به اول سال مالی نشان میدهد .

گراف ذیل روند رشد مقدار ذخایرخالص بین المللی را طی سال مالی نشان میدهد .

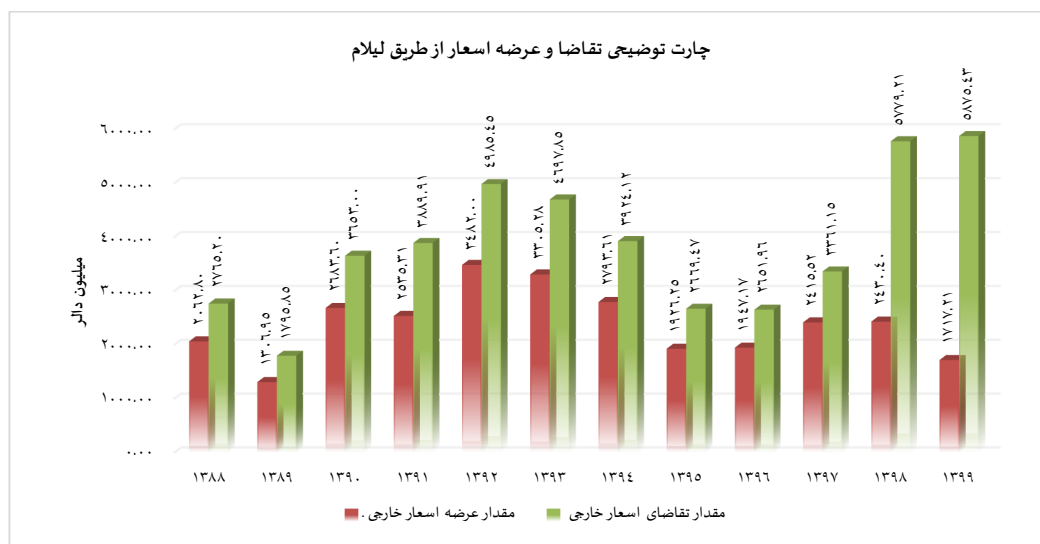
منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار

د افغانستان بانک بمنظور کنترل حجم پول در دوران ، پایه پولی و حفظ نرخ تبادل در اقتصاد از دو وسیله دست داشته خویش استفاده نموده است که پروسه لیلام اسعار هفته ای سه مرتبه و لیلام اوراق بهادار هفته ای یک مرتبه صورت میگیرد که جزئیات هر یک ذیل توضیح میگردد. فروش ارز

از شروع سال مالی ۱۳۹۹ الی ۳۰ میزان ۱۳۹۹، د افغانستان بانک حدود ۱,717.21 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود ۱31.86 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعار به مقدار 29.22 فیصد مجموع تقاضای اسعار مارکیت مرفوع گردیده است.

گراف ذیل مقدار عرضه و تقاضایدالر را در طی ۱۲ سال مالی نشان میدهد .

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

فروش اوراق سرمایوی (مناقصه تکتانه)

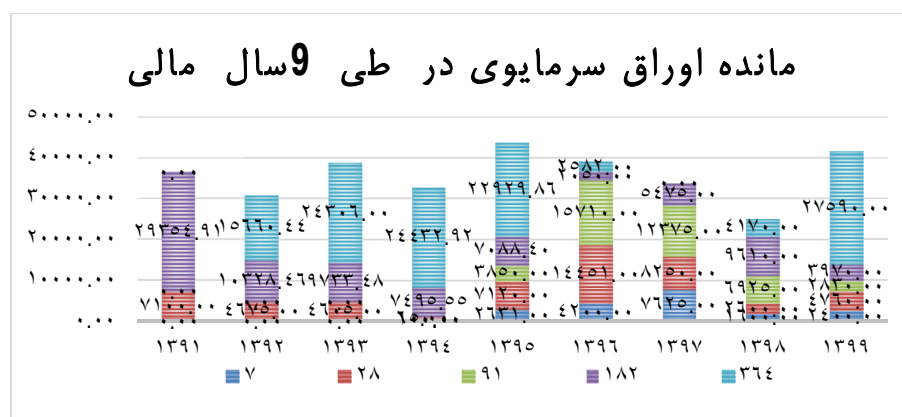
اوراق سرمایوی یکی از ابزار های دیگر سیاست پولی است که جهت مهار مقدار نقدینگی و اجرای سیاست پولی توسط د افغانستان بانک استفاده میشود. از این وسیله بمنظور جذب بیشتر مازاد نقدینگی از سیستم بانکی، ترویج بازار ثانوی اوراق بهادار، جلوگیری از تورم پولی، تنوع ابزار های سیاست پولی و تشویق بانک های تجاری به جذب بیشتر سپرده های افغانی از مردم می باشد.

از آغاز سال مالی ۱۳۹۹ الی ۳۰ میزان ۱۳۹۹، مانده اوراق سرمایوی^۱ لیلان

شده بالغ بر 41.55میلیارد افغانی گردیده است. به همین

ترتیب، حدود 68.29میلیون افغانی تکتانه بابت اوراق سرمایوی پرداخت

گردیده است.

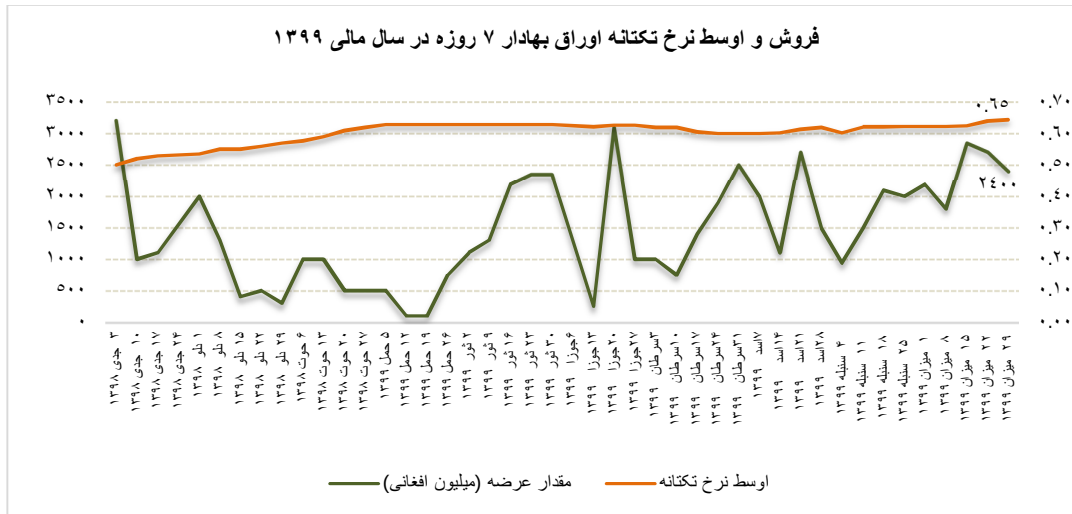

منبع: مدیریت عملیات بازار/آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار هفت روزه

^۱ . Outstanding

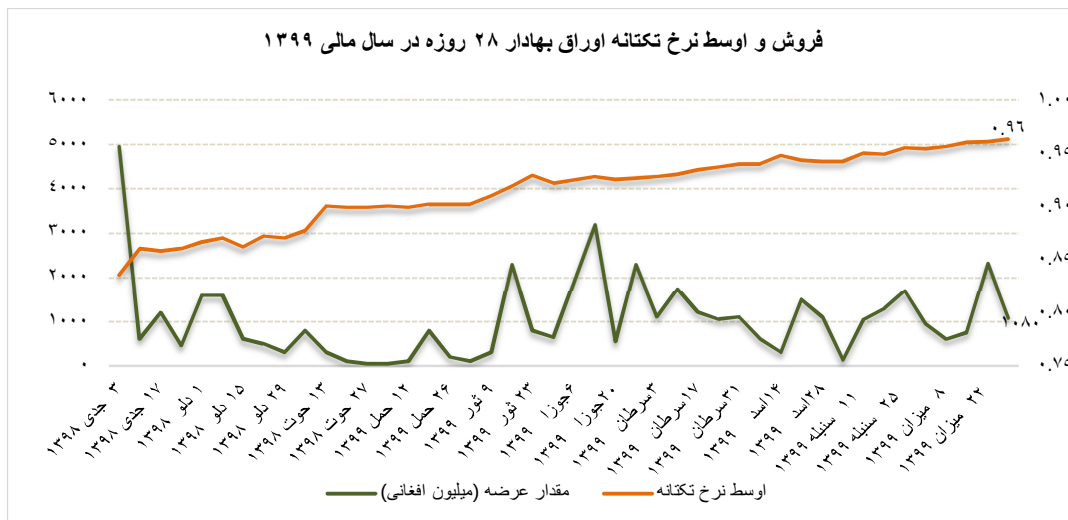
آخرین فروش اوراق بهادار هفت روزه در ماه میزان 2.4 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره ۰,۶۵ در صد بوده و مقدار مانده این اوراق به 2.4 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار ۲۸ روزه

آخرین فروش اوراق بهادار ۲۸ روزه در ماه میزان بالغ بر ۱.08 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.96 در صد گردیده و مقدار مانده آن 4.76 میلیارد افغانی بوده است.

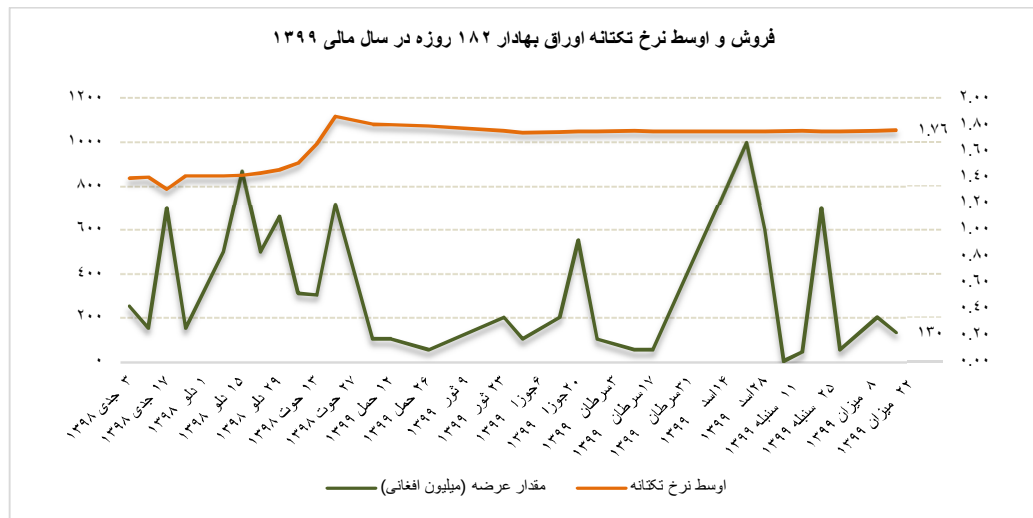
منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار ۹۱ روزه

فروش و اوسط نرخ تکتنه اوراق بهادر ۹۱ روزه در سال مالی ۱۳۹۹

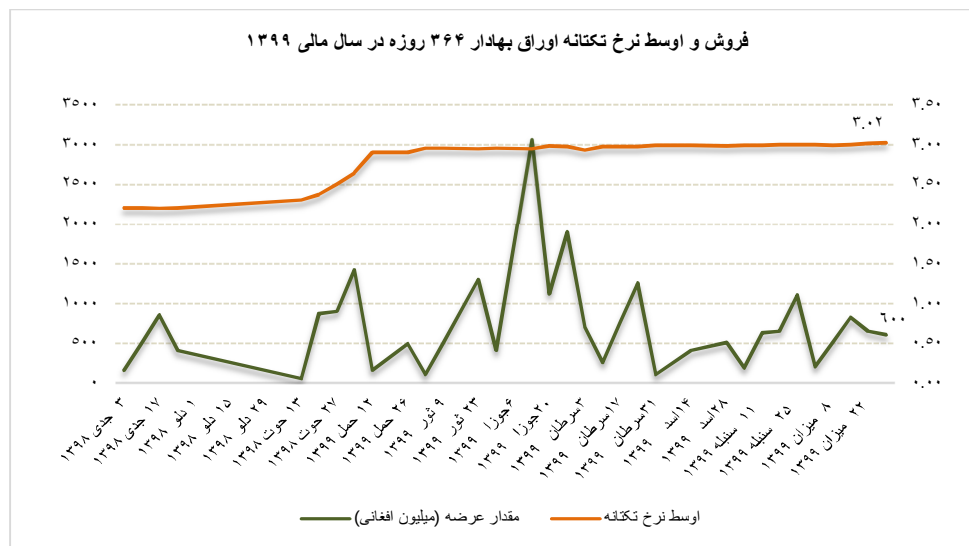
تاریخ	مقدار عرضه (میلیون افغانی)	اوسط نرخ تکتنه
۳ حوت ۱۳۹۸	12.5	1.15
۱۷ حوت ۱۳۹۸	14.5	1.18
۱ نلو ۱۳۹۸	7.0	1.20
۱۵ نلو ۱۳۹۸	8.5	1.22
۲۹ نلو ۱۳۹۸	7.0	1.25
۱۳ حوت ۱۳۹۸	10.5	1.30
۲۷ حوت ۱۳۹۸	8.5	1.35
۱۲ حمل ۱۳۹۹	1.0	1.38
۲۶ حمل ۱۳۹۹	4.0	1.38
۹ ثور ۱۳۹۹	0.5	1.38
۲۳ ثور ۱۳۹۹	1.0	1.38
۶ جوزا ۱۳۹۹	7.5	1.38
۲۰ جوزا ۱۳۹۹	2.0	1.39
۳ سرطان ۱۳۹۹	5.5	1.40
۱۷ سرطان ۱۳۹۹	6.0	1.41
۳۱ سرطان ۱۳۹۹	14.5	1.42
۱۴ اسد ۱۳۹۹	2.5	1.42
۲۸ اسد ۱۳۹۹	5.5	1.43
۱۱ سنبله ۱۳۹۹	0.5	1.44
۲۵ سنبله ۱۳۹۹	3.5	1.45
۸ میزان ۱۳۹۹	2.5	1.45
۲۲ میزان ۱۳۹۹	0.5	1.45

آخرین فروش اوراق بهادار ۱۸۲ روزه در ماه میزان 0.13میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 1.76در صد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن 3.97 میلیارد افغانی می رسد.

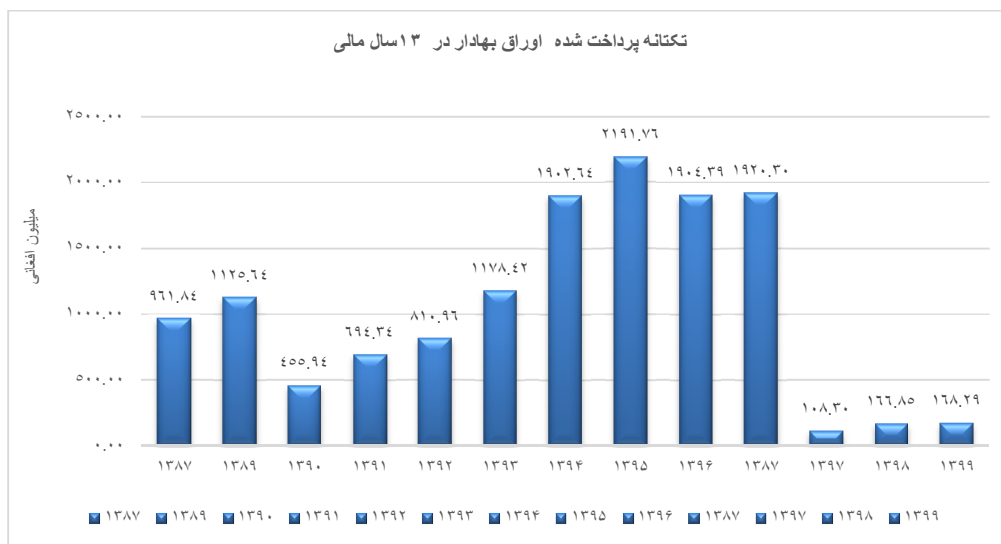
9

آخرین فروش اوراق بهادار ۳۶۴ روزه در ماه سنبله 0.6 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 3.02 در صد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به 27.59 میلیارد افغانی می رسد.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمريت عمومی سیاست پولی
تکتانه پرداخت شده

در طول 1۳ سال گذشته د افغانستان بانک مقدار پرداخت تکتانه ای که از بابت اوراق بهادار پرداخت گردیده است قرار شرح ذیل چنین ارایه نمود.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمريت عمومی سیاست پولی

1.4 نرخ مبادله

با وجودیکه د افغانستان بانک نرخ مبادله را مورد هدف قرار نمیدهد، نوسانات آنرا با در نظر داشت اهمیت تاثیر آن بالای سایر شاخص های

اقتصادی به دقت کامل زیر نظر دارد. در نظام بازار آزاد، نوسانات در نرخ مبادله یک امر طبیعی بوده و عرضه و تقاضا عامل اصلی و تعیین کننده نرخ مبادله در بازار میباشد. طبق آمار موجود، نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی و سایر ارز های عمده بین المللی از ابتدای سال روان مالی تا اکنون شاهد یک سلسله نوسانات بوده است. از اول سال مالی ۱۳۹۹ الی ۳۰ میزان ۱۳۹۹ نرخ مبادله افغانی در مقابل دالر امریکایی بطور اوسط 76.78 افغانی ثبت گردیده است که در حدود 2.08 درصد افزایش ارزش از ابتدای سال داشته است و همچنان به آخر میزان سال مالی نرخ تبادله 76.81 افغانی ثبت گردیده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

جدول شاخص های پولی

سال مالی 1399				سال مالی 1398				
میزان	سنبه	جوزا	حوت	فوس	میزان	سنبه	جوزا	
12				12				سقف پایه پولی (%)
0.44	1.82	0.42	8.00-	12	1.90	1.19	-4.5	5.60-
323039.14	327473.80	322978.27	295,224.52	304,625.71	293,531.98	275,042.98	259,654.32	255,627.49
353880.00	350707.77	340873.85	331,039.94	322,878.14	317,177.49	314,327.17	305,491.17	280,267.14
285,277.84	283,438.22	279,989.89	259,302.12	259,350.77	254,320.10	244,489.52	231,598.67	222,147.20
285,356.03	282,798.06	274,868.34	266,938.63	255,665.48	251,151.53	248,894.55	241,897.91	233,785.34
8,365.31	8,334.40	8,128.78	7,711.85	7,873.60	8,365.31	7,868.70	7,691.22	7,702.51
7,919.41	7,919.41	7,919.41	7,846.07	7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,684.13
41,550	39,590	34,495	30,455	24,905.00	25,000	23,920	27,020	26,665
6,914.36	6,914.36	6,271.67	5,928.75	5,734.43	5,895.74	2,657.34	10,923.40	5,768.54

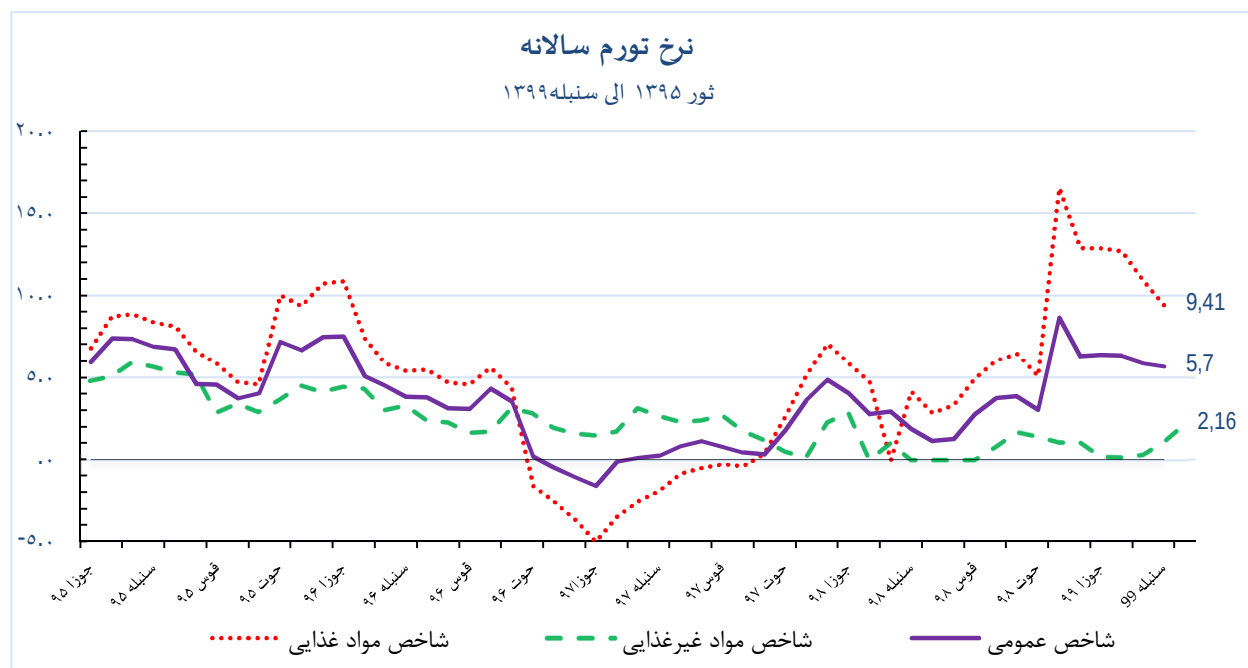
2. نرخ تورم

تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه سالانه

شاخص عمومی نرخ تورم در ماه سنبله 1399 کاهش نمود است. بر اساس معیار محاسبه سالانه، از 5.88 درصد در ماه اسد به 5.70 درصد در دوره تحت بررسی کاهش را تجربه نموده است. این کاهش از بخش شاخص مواد غذایی بوجود آمده است، در حالیکه شاخص مواد غیرغذایی در این دوره افزایش نموده است.

تغییرات در شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی				
شاخص ها	معیار محاسبه سالانه		معیار محاسبه ماهانه	
	اسد 1399	سنبله 1399	اسد 1399	سنبله 199
تورم عمومی	5.88	5.70	-0.34	-0.83
مواد غذایی	10.90	9.41	-1.24	-0.92
مواد غیرغذایی	1.10	2.16	0.61	0.30

نرخ تورم بر اساس محاسبه ماهانه افزایش را نشان داده و از -0.34 درصد در ماه اسد به -0.83 درصد در ماه سنبله 1399 رسیده است. این کاهش از هردو بخش شاخص مواد غذایی و غیرغذایی سرچشمه گرفته است.

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / آمریت عمومی سیاست پولی

تورم شاخص مواد غذایی

نرخ تورم در بخش مواد غذایی روند نزولی را به خود اختیار نموده است. شاخص قیمت مواد غذایی که 47.8 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد. بر مبنای معیار محاسبه سالانه، از 10.90 درصد در ماه اسد به 9.41 درصد در سنبله سال 1399 کاهش نموده است. اجزای فرعی این شاخص از قبیل شاخص قیمت نان و غله، گوشت، شیر، پنیر و تخم، روغن و سبزی جات سبب کاهش قیمت شاخص مواد غذایی در این دوره گردیده است.

جدول 2. تورم غذایی					
اقدام	وزن (%)	تغییرت سالانه		تغییرات ماهانه	
		اسد 1399	سنبله 1399	اسد 1399	سنبله 1399
مواد غذایی و نوشابه غیرالکولی	47.8	10.90	9.41	-1.24	-1.92
نان، آرد و غله	14.6	16.13	14.49	0.37	-1.62
گوشت	7.5	10.98	9.72	0.43	-0.76
شیر، پنیر و تخم	4.7	4.05	2.16	-0.42	-1.52
روغن	4.6	18.13	15.44	-1.96	-1.04
میوه خشک و تازه	5.0	12.03	13.15	-7.31	-6.38
سبزیجات	6.0	6.56	2.06	-3.81	-3.06
شکر و شیرینی	2.7	0.15	0.67	1.51	-0.52
مصالحه	1.3	-1.26	-1.18	-0.40	0.56
نوشابه غیر الکولی	1.4	4.84	4.89	0.14	0.20
منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/ دافغانستان بانک					

شاخص قیمت نان و غله که 14.6 درصد شاخص عمومی قیمت مصرف کننده را تشکیل می‌دهد، بر اساس محاسبه سالانه، از 16.13 در صد در ماه اسد به 14.49 درصد در ماه سنبله کاهش نموده است. بر اساس معیار محاسبه ماهانه، قیمت این جزء شاخص از 0.37 درصد در ماه اسد به 1.62- درصد در ماه سنبله کمتر گردیده است. کاهش قیمت این جزء شاخص ناشی از افزایش حاصلات برنج در سطح کشور بوده که بطور خاص در ولایت هرات حاصلات برنج 25 درصد افزایش نموده است و حاصلات گندم نیز در این دوره به 5.1 میلیون متریک تُن رسیده است. همچنان 290 هزارا تُن مواد تجارتي از طریق راه آهن به بندر چا بهار که شامل مواد غذایی، نفت مصالح ساختمانی و سایر مواد تجارتي می باشد وارد گردیده است.

شاخص قیمت شیر، پنیر و تخم که 4.7 درصد شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، بر اساس محاسبه سالانه، از 4.05 درصد در ماه اسد 1399 به 2.16 درصد در ماه سنبله کاهش نموده است. بر اساس محاسبه ماهانه، از 0.42- درصد در ماه اسد به 1.52- درصد در ماه سنبله کمتر گردیده است. توزیع مرغ ها و بسته های پروسس لیبنات به 1500 خانواده فقیر در ولایت بامیان به منظور بهبود وضعیت اقتصادی سبب گردیده تا قیمت این جزء شاخص کاهش نماید.

شاخص قیمت روغن که 4.6 درصد شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، بر اساس معیار محاسبه سالانه، از 18.13 درصد در ماه اسد 15.44 در ماه سنبله کاهش نموده است، همچنان قیمت شاخص روغن بر اساس معیار محاسبه ماهانه، از 1.96- درصد در ماه اسد به 1.04- درصد در ماه سنبله افزایش نموده است. دلیل کاهش قیمت این شاخص فعالیت دوباره فابریکه تولید روغن نباتی و روغن پنبه دانه در ولایت بلخ، همچنان باز شدن مرز سپین بولدک و افزایش واردات از این مرز به کشور، از جمله عوامل اند که سبب کاهش قیمت این جزء شاخص گردیده اند.

سبزیجات که 6 درصد شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، از 6.56 درصد در ماه اسد به 2.06 درصد در ماه سنبله کاهش قابل ملاحظه نموده است، این جزء شاخص بر اساس محاسبه ماهانه در ماه سنبله به 3.06- درصد رسیده است، درحالیکه این رقم در ماه گذشته 3.81- درصد محاسبه گردیده است. کاهش قیمت سبزی جات در این دوره ناشی از بارندگی های کافی و همچنان توزیع تخم های اصلاح شده به ده هزارکشاورز و کود کیمیای و کمک های فنی و حرفه ای در مورد نحوه کشت و برداشت سبزی جات در کشور بخصوص در ولایت سرپل 40 درصد حاصلات سبزیجات افزایش نموده است. همچنان بطور خاص حاصلات پیاز و کچالو در کشور افزایش چشمگیری را نشان می‌دهد که این خود سبب کاهش قیمت این جز شاخص گردیده است.

تورم شاخص مواد غیر غذایی

شاخص مواد غیر غذایی در ماه اسد افزایش نموده است. بر اساس محاسبه سالانه، شاخص مواد غیر غذایی که 52.2 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد به 2.16 درصد رسیده است، درحالیکه این رقم در ماه گذشته 1.10 درصد محاسبه گردیده است. این افزایش به علت بلند رفتن قیمت تمامی اجزای فرعی شاخص مواد غیر غذایی بخصوص شاخص قیمت البسه، سرپناه، برق، آب، گاز مایع و تعلیم و تربیه میباشد.

جدول 3. تورم غیر غذایی (اسد - سنبله)				
اقلام	وزن (%)	تغییرات سالانه		تغییرات ماهانه
		اسد 1399	سنبله 1399	اسد 1399 سنبله 1399
مواد غیر غذایی، دخانیات و خدمات	52.2	1.10	2.16	0.61 0.30
تنباکو	0.3	2.46	2.73	0.06 0.02
البسه	4.6	5.38	7.84	0.16 1.21
سرپناه	19.1	-0.75	1.03	1.46 0.29
اثاثیه منزل	11.9	2.38	3.40	0.49 0.65
معالجه و تداوی	6.2	8.10	7.82	-0.29 -0.83
ترانسپورت	4.3	-13.76	-13.38	-0.19 0.01
مخابرات	1.7	-0.99	-0.58	0.20 -0.14
اطلاعات و فرهنگ	1.1	-0.45	0.72	0.07 0.77
تعلیم و تربیه	0.4	2.56	4.35	1.29 1.39
رستوران و هتل	1.1	3.13	2.31	0.98 0.53

متفرقه	1.4	11.99	9.49	-0.02	-0.24
--------	-----	-------	------	-------	-------

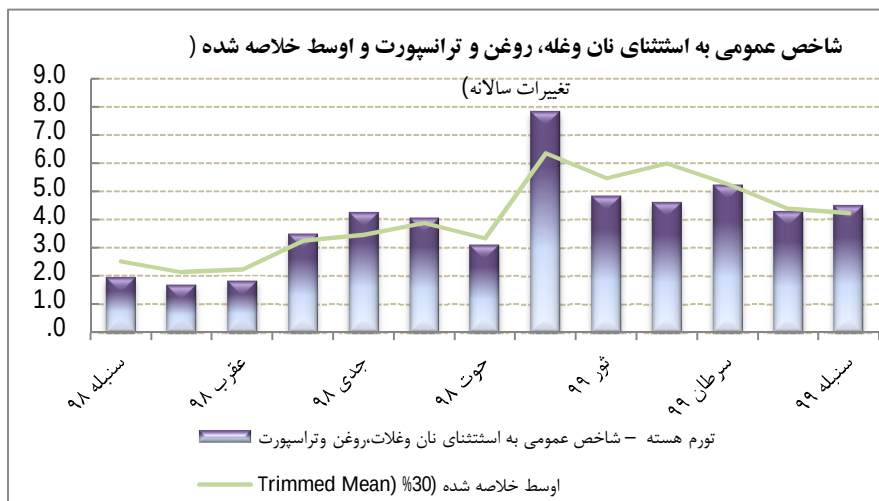
شاخص قیمت پوشاک که 4.6 درصد کل شاخص را به خود اختصاص داده است، از 5.38 درصد در ماه اسد به 7.84 درصد در ماه سنبله افزایش نموده است، همچنان بر اساس محاسبه ماهانه، قیمت این جزء در ماه سنبله 1399 به 1.21 درصد رسیده است، در حالیکه این رقم در ماه گذشته 0.16 درصد محاسبه گردیده است. چون بیشتر البسه از کشور پاکستان وارد میگردد، در شش ماه اول سال جاری به مقایسه شش ماه اول سال گذشته 23 درصد واردات کشور کاهش نموده است و همچنان تولیدات پنبه در آنکشور 35 درصد کاهش نموده است که سبب افزایش قیمت در این جزء شاخص گردیده است.

شاخص قیمت سرپناه، برق، آب و گاز مایع که 19.1 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، بر اساس معیار محاسبه سالانه، در ماه سنبله به 1.03 درصد رسیده است، در حالیکه این رقم در ماه گذشته -0.75 درصد محاسبه گردیده است. بر اساس محاسبه ماهانه، از 1.46 درصد در ماه اسد به 0.29 درصد در ماه سنبله کاهش نموده است.

قیمت تعلیم و تربیه بر اساس معیار محاسبه سالانه، از 2.56 درصد در ماه اسد به 4.35 درصد در ماه سنبله همین سال افزایش نموده است. همچنان بر اساس محاسبه ماهانه، قیمت این جزء شاخص در ماه سنبله به 1.39 درصد رسیده است، در حالیکه این رقم در ماه گذشته 1.29 درصد محاسبه گردیده است. با کم شدن شیوع ویروس کوید 19 و باز گشایی مراکز آموزشی قیمت تعلیم و تربیه در این دوره افزایش نموده است.

تورم هسته

معیار تورم هسته تغییرات سطح عمومی قیمت ها را بطور مشخص تر و دقیق تر مورد مطالعه قرار میدهد. این میتود به منظور تحلیل تغییرات تورمی با بیرون ساختن عوامل غیرعادی از شاخص که میتواند ناشی از تغییرات فصلی یا حالات خاص دیگری باشد مورد استفاده قرار می گیرد. در این میتود، اجزایکه قیمت شان بطور غیر نورمال تغییر کرده است در شاخص در نظر گرفته نمیشود تا از تاثیر گذاری آن بالای شاخص عمومی جلوگیری نماید.

یکی از میتود های معمول و مهم تورم هسته عبارت از اوسط خلاصه شده می باشد. این معیار یک بخش مشخص شاخص را دربر گرفته و بر اساس اوسط ساده شاخص بعد از حذف اجزای مورد نظر محاسبه میگردد. بر اساس این معیار، تورم از 4.38 درصد در ماه اسد به 4.23 درصد در ماه سنبله 1399 کمتر گردیده است. معیار دیگر تورم هسته عبارت از شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت می باشد. تورم بر اساس این معیار از 4.27 درصد در ماه اسد به 4.47 درصد در ماه سنبله افزایش نموده است. بر اساس معیار محاسبه ماهانه، از -0.39 درصد در اسد به -0.69 درصد در ماه اسد کاهش را تجربه نموده است.

سکتور خارجی

3.1 بیلانس حساب جاری

کسر حساب جاری کشور در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ نظر به عین ربع سال قبل کاهش قابل ملاحظه نموده. کسر حساب جاری که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۷۷۸,۳۰ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ به مبلغ ۴۱۲,۹۹ میلیون دالر یعنی (۴۷) در صد کاهش نموده است.

کاهش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تآ ناشی از کاهش کسر حساب تجارت (کاهش صادرات و واردات اجناس و خدمات) و افزایش کمکهای بلاعوض جهت حمایت مواد غذای و صحتمندی افراد جامعه در مرحله پدیده ناگوار مرض کوید ۱۹ می باشد.

3.1.1 بیلانس حساب اجناس:

ارزش مجموعی صادرات (اجناس) کشور در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ نشان دهنده کاهش ۷۸ در صدی بوده که از ۱۴۳,۲۹ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۳۲ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ بالغ گردیده است.

به همین ترتیب، ارزش مجموعی واردات (اجناس) کشور در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ نماینگر کاهش ۳۳ درصدی بوده که از ۱۴۶۶,۳۴ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۹۸۴,۶۱ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ کاهش نموده است.

نوت: مسدود شدن بنادر و راه های ترانزیتی روی کالاهای تجاری و کاهش ناگهانی در عرضه و تقاضا از اثر ویروس کوید ۱۹ باعث گردید تا تمام اقلام صادراتی و وارداتی کشور در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ کاهش قابل ملاحظه را نشان دهد.

3.1.2 بیلانس حساب خدمات:

در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ کسر حساب خدمات بیلانس تادیات کشور ۲۵ در صد کاهش را نشان داده. کسر خالص حساب خدمات که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۱۰۴,۱۷ میلیون دالر ثبت گردیده بود در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ به مبلغ ۷۸,۲۰ میلیون دالر راپور داده شده است.

نوت: بنا بر تدابیر لازمه از قبیل (کنترول و بسته نمودن بنادر و محدودیت های سفری) جهت عدم انتقال و یا محوه و از بین بردن تاثیرات ناگوار ویروس کوید ۱۹ در داخل و خارج از کشور در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ سبب شده تا تمام از فعالیت های اقتصادی و خدماتی از قبیل: فعالیت های ساختمانی، سفری، تراسپورتی، مالی و دیگر خدمات محدود و از اثر آن پرداخت های خدماتی به پیمانان بیشتر کاهش و به نوبه خود سبب پایین آمدن کسر در حساب خدمات گردد.

3.1.3 حساب عاید اولیه:

عواید خالص اولیه کشور در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ نظر به عین ربع سال گذشته شاهد کاهش ۷۱ درصدی بوده و از مبلغ ۱۰۱ میلیون دالر در ربع دوم سال

مالی ۱۳۹۸ به مبلغ تقریباً ۳۰ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ کاهش نموده است.

3.1.4 : عاید ثانیوی:

عواید ثانیوی در کل (کمک های بلاعوض و انتقالات وجوه کارگران) در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ نظر به عین ربع سال قبل افزایش ۷ درصدی را نشان داده و از مبلغ ۵۴۸ میلیون دالر امریکایی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۵۸۸ میلیون دالر امریکایی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش نموده است.

نوت: افزایش در عاید ثانیوی ناشی از کمک های بلاعوض جاری به دولت افغانستان جهت ارائه خدمات صحتی و مبارزه با ویروس کرونا میباشد.

• انتقالات جاری (کمک های بلاعوض):

کمک های خالص جاری به دولت افغانستان در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش ۱۷ درصدی را نشان که از مبلغ ۴۳۳ میلیون دالر امریکایی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۵۰۵ میلیون دالر امریکایی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ رسیده است.

• وجوه خالص انتقالی افراد خصوصی:

بر عکس وجوه خالص انتقالی افراد خصوصی بداخل کشور ۲۶ درصدی کاهش نموده، و از مبلغ ۱۴۵,۳۶ میلیون دالر امریکایی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ تقریباً ۱۰۸ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ کاهش نموده است.

3.2 حساب سرمائیوی بیلانس تادیات:

حساب سرمائیوی بیلانس تادیات که شامل (انتقالات سرمائیوی میباشد)، نشان دهنده کاهش ۵۹ درصدی بوده، و از مبلغ ۲۴۱,۵۷ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۹۹,۹۲ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ رسیده است.

3.3 حساب مالی بیلانس تادیات:

حساب مالی بیلانس تادیات شامل حسابات از قبیل " سرمایه گذاری مستقیم، سرمایه گذاری غیر مستقیم، دیگر سرمایه گذاری ها و دارائی های ذخیره می باشد " .

3.3.1 سرمایه گذاری مستقیم:

در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ نظر به عین ربع سال قبل سرمایه گذاری مستقیم کشور در خارج حدود ۵۴ درصد کاهش را نشان داده، و از مبلغ ۵,۶۹ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۲,۵۹ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ رسیده است.

به همین ترتیب سرمایه گذاری مستقیم خارجی ها در داخل ۷۵ درصد کاهش نموده و از مبلغ ۱۱,۹۷ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۳,۰۲ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ رسیده است.

3.3.2 سرمایه گذاری غیر مستقیم (سرمایه گذاری در اسناد قرضه):

برعکس سرمایه گذاری غیر مستقیم کشور در خارج از مبلغ ۱۵,۴۲ میلیون دالر در ربع دوم سال ۱۳۹۸ به مبلغ ۴۱,۱۹ میلیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۹ افزایش نموده است.

جدول ۱: بیلانس تادیات افغانستان به (ملیون دالر امریکائی):

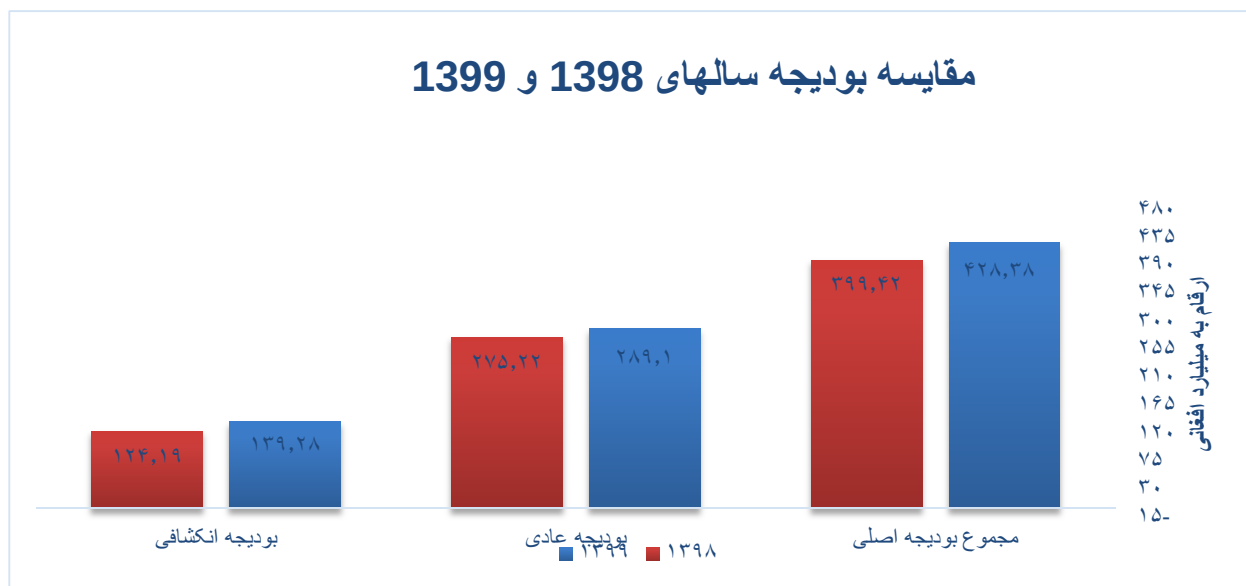
اقلام/مدت زمان	ربع اول ۹۸	ربع دوم ۹۸	ربع سوم ۹۸	ربع چهارم ۹۸	ربع اول ۹۹	ربع دوم ۹۹	در صد تغییر
حساب جاری	-۱۲۷۶,۹۱	-۷۷۸,۲۹	-۱۰۲۸,۳۸	-۷۱۴,۸۸	-۹۸۰,۹۵	-۴۱۳	-۰,۴۷
دبت	۸۰۷,۱۴	۱۰۱۳,۸۷	۸۵۱,۶۴	۱۲۷۳,۷۲	۸۰۱,۸۲	۸۴۲,۳۱	-۰,۱۷
کریبت	۲۰۸۴,۰۵	۱۷۹۲,۱۶	۱۸۸۰,۰۲	۱۹۸۸,۶	۱۷۸۲,۷۷	۱۲۵۵,۳۱	-۰,۳
حساب اجناس و خدمات	-۱۶۲۰,۴۷	-۱۶۲۷,۲۲	-۱۴۳۸,۵	-۱۳۷۵,۱۶	-۱۲۷۴,۳۹	-۱۰۳۰,۸۱	-۰,۲۸
دبت	۳۷۰,۵	۲۸۳,۹	۳۴۴,۶۴	۵۱۰,۲۱	۳۹۶,۳۳	۱۴۱,۲۲	-۰,۵
کریبت	۱۹۹۰,۹۷	۱۷۱۱,۱۲	۱۷۸۳,۱۴	۱۸۸۵,۳۷	۱۶۷۰,۷۲	۱۱۷۲,۰۳	-۰,۳۲
حساب اجناس	-۱۴۵۸,۵۹	-۱۳۲۳,۰۵	-۱۲۵۲,۹	-۱۲۵۹,۶۳	-۱۱۸۵,۴۳	-۹۵۲,۶۱	-۰,۲۸
دبت	۱۸۲,۵۷	۱۴۳,۲۹	۲۰۸,۷۷	۳۲۹,۲۱	۲۰۳,۶۴	۳۲	-۰,۷۸
کریبت	۱۶۴۱,۱۶	۱۴۶۶,۳۴	۱۴۶۱,۶۷	۱۵۸۸,۸۴	۱۳۸۹,۰۷	۹۸۴,۶۱	-۰,۳۳
حساب خدمات	-۱۶۱,۸۸	-۱۰۴,۱۷	-۱۸۵,۶	-۱۱۵,۵۳	-۸۸,۹۶	-۷۸,۲	-۰,۲۵
دبت	۱۸۷,۹۳	۱۴۰,۶۱	۱۳۵,۸۷	۱۸۱	۱۹۲,۶۹	۱۰۹,۲۲	-۰,۲۲
کریبت	۳۴۹,۸۱	۲۴۴,۷۸	۳۲۱,۴۷	۲۹۶,۵۳	۲۸۱,۶۵	۱۸۷,۴۲	-۰,۲۳
حساب عاید اولیه	۷۵,۹	۱۰۱,۰۹	۶۸,۸۴	۶۰,۸۵	۶۲,۵۶	۲۹,۷۵	-۰,۷۱
دبت	۹۳,۵۶	۱۱۱,۹۸	۷۵,۷۹	۷۱,۲۵	۷۴,۳۶	۴۱,۶۷	-۰,۶۳
کریبت	۱۷,۶۶	۱۰,۸۹	۶,۹۵	۱۰,۴	۱۱,۸	۱۱,۹۲	۰,۰۹
حساب عاید ثانوی	۲۶۷,۶۶	۵۴۷,۸۴	۳۴۱,۲۸	۵۹۹,۴۳	۲۳۰,۸۸	۵۸۸,۰۶	۰,۰۷
دبت	۳۴۳,۰۸	۶۱۷,۹۹	۴۳۱,۲۱	۶۹۲,۲۶	۳۳۱,۱۳	۶۵۹,۴۲	۰,۰۷
کریبت	۷۵,۴۲	۷۰,۱۵	۸۹,۹۳	۹۲,۸۳	۱۰۰,۲۵	۷۱,۳۶	۰,۰۲
انتقالات جاری	۱۶۷,۴	۴۳۲,۹۱	۲۳۳,۱	۴۹۷,۷	۱۶۷,۷	۵۰۴,۷	۰,۱۷
دبت	۱۶۷,۴	۴۳۲,۹۱	۲۳۳,۱	۴۹۷,۷	۱۶۷,۷	۵۰۴,۷	۰,۱۷
کریبت	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
انتقالات خصوصی	۱۴۱,۸	۱۴۵,۳۶	۱۴۲,۵۱	۱۳۹,۸۷	۹۵,۸۹	۱۰۷,۷۱	-۰,۲۶
دبت	۱۷۵,۶۸	۱۸۵,۰۸	۱۹۸,۰۸	۱۹۴,۵۱	۱۶۳,۴۷	۱۵۴,۷۵	-۰,۱۶
کریبت	۳۳,۸۸	۳۹,۷۲	۵۵,۵۷	۵۴,۶۴	۶۷,۵۸	۴۷,۰۴	۰,۱۸
حساب سرمایی	۵۶,۱۳	۲۴۱,۵۷	۳۹۱,۵۷	۵۰۴,۶۸	۴۰,۴۹	۹۹,۹۲	-۰,۵۹
دبت	۵۶,۱۳	۲۴۱,۵۷	۳۹۱,۵۷	۵۰۴,۶۸	۴۰,۴۹	۹۹,۹۲	-۰,۵۹
کریبت	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
انتقالات سرمایی	۵۶,۱۳	۲۴۱,۵۷	۳۹۱,۵۷	۵۰۴,۶۸	۴۰,۴۹	۹۹,۹۲	-۰,۵۹
دبت	۵۶,۱۳	۲۴۱,۵۷	۳۹۱,۵۷	۵۰۴,۶۸	۴۰,۴۹	۹۹,۹۲	-۰,۵۹
کریبت	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
حساب مالی	-۳۷,۸	۲۷,۹	۵۹,۰	۱۰,۹	-۱۴۷,۷	۲۸۰,۱	۹,۰۴
سرمایه گذاری مستقیم	۱,۷۱	-۶,۲۸	۹,۰۴	-۱,۵۵	۲,۷۵	-۰,۴۳	-۰,۹۳
خارج از کشور	۱۰,۵۲	۵,۶۹	۴,۸۶	۵,۲۶	۵,۹۴	۲,۵۹	-۰,۵۴
در داخل کشور	۸,۸۱	۱۱,۹۷	-۴,۱۸	۶,۸۱	۳,۱۹	۳,۰۲	-۰,۷۵
سرمایه گذاری غیر مستقیم	-۱۶,۴۶	۱۵,۴۲	-۳۳,۷۴	۲۰,۱۶	-۱۸,۲	۴۱,۱۹	۱,۶۷
خارج از کشور	-۱۶,۴۶	۱۵,۴۲	-۳۳,۷۴	۲۰,۱۶	-۱۸,۲	۴۱,۱۹	۱,۶۷
در داخل کشور	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
دیگر سرمایه گذاریها	-۷۰,۸۸	-۹,۴۲	-۷۳	۱۲۴,۲۶	-۱۶۵,۶۸	-۳۵۶,۹۲	۳۶,۸۹
خارج از کشور	-۸۵,۴۶	-۲۳,۱۳	-۱۷,۸۶	۸۹,۲۴	-۱۸۱,۳۵	-۱۴۳,۱۳	۵,۱۹

در داخل کشور	-۱۴,۵۸	-۱۳,۷۱	۵۵,۱۴	-۳۵,۰۲	-۱۵,۶۷	۲۱۳,۷۹	-۱۶,۵۹
درائی های ذخیره‌ی	۴۷,۸۱	۲۸,۱۳	۱۵۶,۶۶	-۱۳۱,۹۴	-۱۰۹,۶۷	۵۹۶,۲۲	۲۰,۲
اشتباهات و از قلم افتادگی ها	۱۱۸۳	۵۶۵	۶۹۶	۲۲۱	۷۹۳	۵۹۳	۰,۰۵

4. سکتور مالی

هدف اصلی سیاست مالی، دستیابی به افزایش مداوم جمع آوری درآمد است تا به تدریج از هزینه های عادی و انکشافی که از خارج تامین میگردد تخصیص بودجه در راستای استراتیژی انکشاف ملی افغانستان فراهم شود. علاوه بر این، اهداف دیگر شامل بهبود مدیریت مصارف دولتی، اصلاح سیاستهای مالی، فورمولبندی سیاست مالی، کارایی و مؤثریت شرکتهای، مالیات و اداره گمرک میباشد. طوریکه میدانیم در اقتصاد های در حال توسعه در سراسر جهان عدم تعادل بودجه (کسربودجه) وجود دارد. در افغانستان مجموع مصارف اصلی بیشتر از عواید داخلی به استثنای کمکهای خارجی است.

در شروع سال مالی 1399 بودیجه اصلی مبلغ 428.38 میلیارد افغانی تصویب شده بود که در مقایسه با سال مالی 1398 که مبلغ 399.42 میلیارد افغانی بوده است، 28.96 میلیارد و یا 7.25٪ افزایش را نشان میدهد. از مجموع بودیجه اصلی سال مالی 1399، بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک به ترتیب 289.10 میلیارد و 139.28 میلیارد افغانی منظور شده است.

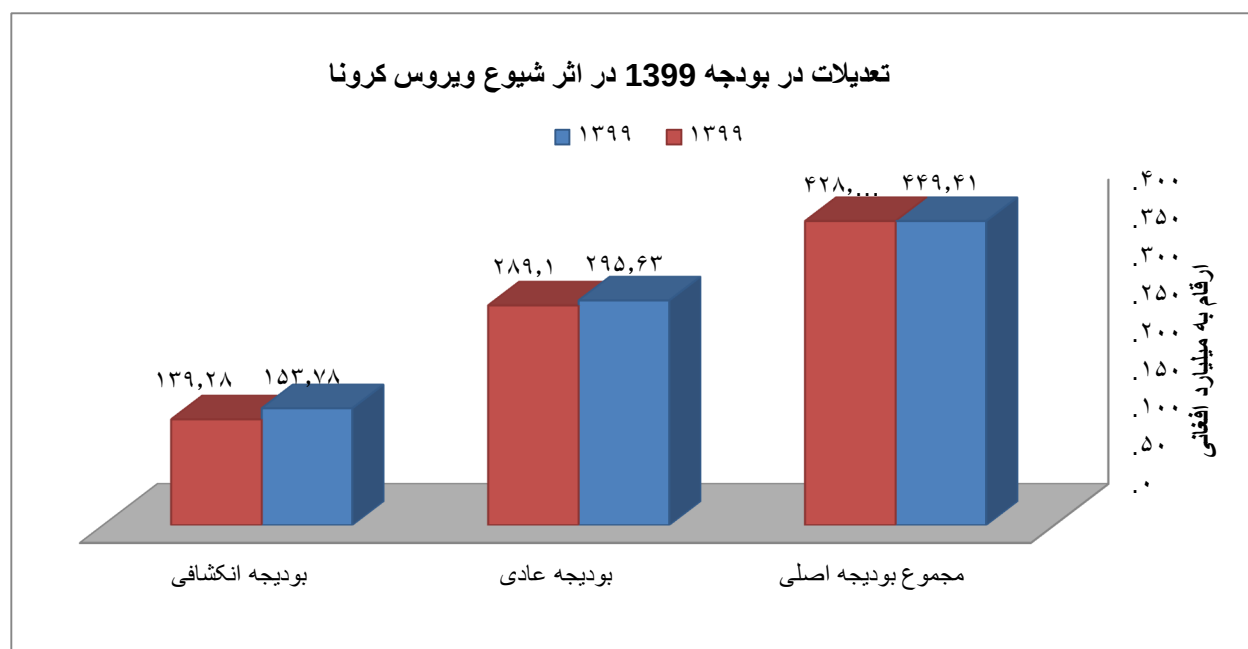
افغانستان، مانند سایر اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه در سراسر جهان، به طور مداوم با کسری بودجه روبرو است و این بدان معنی است که کل هزینه های اصلی از کل درآمد داخلی بیشتر میباشد.

اما بیشترین کسر بودیجه در اثر شیوع ویروس کرونا در سال روان میباشد که در نتیجه تغییرات در سیاست های دولت به بررسی بودجه سال مالی 1399 شد و اخیراً بانک جهانی هشدار داده است که آسیای جنوبی به

دلیل بیماری کوید 19 در جریان چهل سال با بدترین عملکرد اقتصادی خود روبرو است.

دولت افغانستان حدود 25 میلیون دالر برای مقابله با این بیماری به وزارت صحت عامه اختصاص داده است به همین ترتیب بانک جهانی 200 میلیون دالر امریکایی کمک مالی برای حمایت از کشور برای اداره هرچه سریعتر اقتصاد تصویب کرده است. به منظور کاهش فقر و گرسنگی برنامه ملی غذا (NFP) در تمام ولایات کشور را ه اندازی شده است که در ابتدا از طرف پارلمان رد شده بود و حدود 18 میلیارد افغانی در بودجه تصویب شده است.

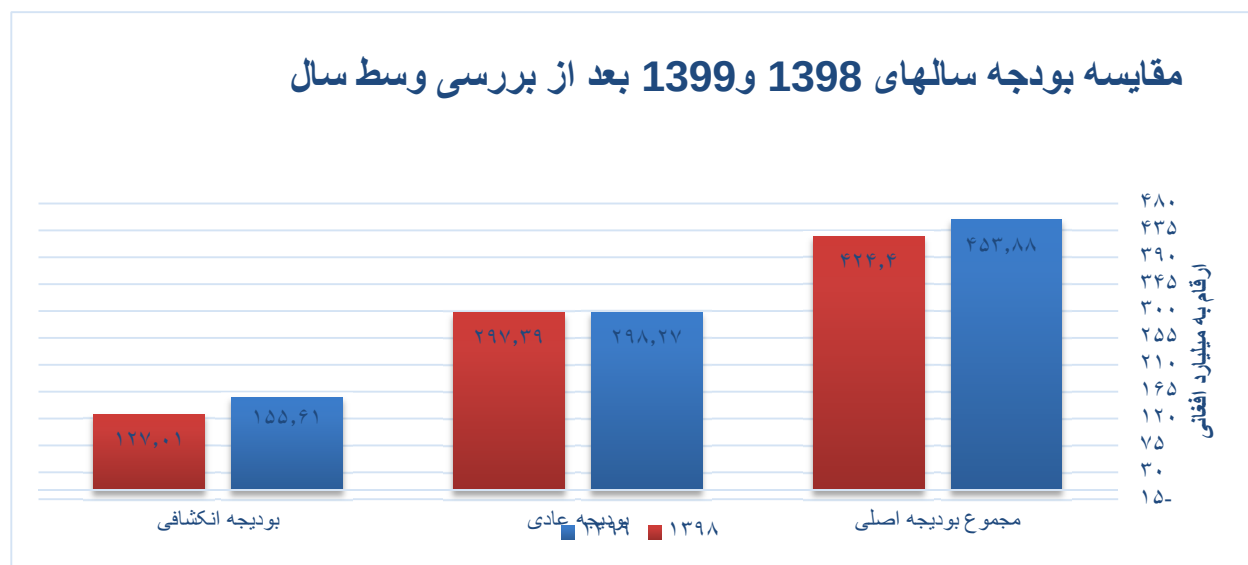
گراف ذیل نشان دهنده آخرین ارقام برای بودیجه سال مالی روان الی اخیر ماه میزان میباشد. تغییراتی که در ارقام ذیل بوجود آمده است به دلیل شیوع ویروس کرنا میباشد.

تعدیلات در بودیجه سال 1399 در اثر شیوع ویروس کرنا که مجموع بودیجه اصلی الی اخیر اسد سال مالی 1399 به 449.41 میلیارد افغانی رسیده است که از آن جمله بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک مبلغ 295.63 میلیارد افغانی و 153.78 میلیارد افغانی را تشکیل میدهد. از شروع سال مالی الی اخیر سنبله بودیجه اصلی به مقدار 21.03 میلیارد افغانی افزایش یافته است، همچنان در مقایسه با بودیجه سال مالی 1398 مبلغ 25.01 میلیارد افغانی افزایش را نشان میدهد.

قابل یادآوری است که بودیجه ملی در جریان سال مالی همیشه قابل تغییر بوده، که به دلیل کمک های غیر اختیاری از طرف کمک کننده ها و یا هم به دلیل بررسی نیم سال بودیجه توسط وزارت مالیه میباشد.

گراف ذیل نشان دهنده آخرین ارقام برای بودیجه سال مالی روان الی اخیر ماه میزان میباشد. تغییراتی که در ارقام ذیل بوجود آمده است به دلیل کمک های غیر اختیاری کمک کننده ها میباشد، درحالیکه بررسی نیمه سال بودیجه سال مالی 1399 از سوی کابینه تایید گردیده است که بودجه تخمین شده بعد از بررسی وسط سال به مقدار 453.88 میلیارد رسید.

مجموع بودیجه اصلی الی اخیر اسد سال مالی 1399 به 453.88 میلیارد افغانی رسیده است که از آن جمله بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک مبلغ 298.27 میلیارد افغانی و 155.61 میلیارد افغانی را تشکیل میدهد. از شروع سال مالی الی اخیر میزان بودیجه اصلی به مقدار 25.50 میلیارد افغانی و یا 5.95% افزایش یافته است، همچنان در مقایسه با بودیجه سال مالی 1398 در عین وقت (اخیر میزان) 29.48 میلیارد افغانی افزایش را نشان میدهد.

در ضمن، عواید داخلی در ماه میزان سال مالی 1399 به 18.30 میلیارد افغانی میرسد، در حالیکه عواید داخلی در ماه سنبله 14.55 میلیارد افغانی بوده است، که 3.75 میلیارد افغانی و یا 25.77% افزایش را نشان میدهد.

از طرف دیگر، کمک های خارجی در ماه میزان 1399 مبلغ 12.13 میلیارد افغانی میباشد در حالیکه در ماه سنبله سال جاری 9.92 میلیارد افغانی بوده که 22.23% برابر با 2.21 میلیارد افغانی افزایش یافته است. همچنان، مجموع مصارف از شروع سال مالی 1399 الی اخیر ماه میزان به 300.64 میلیارد افغانی رسیده است، که مصارف عادی و مصارف انکشافی هر یک 208.49 میلیارد و 92.15 میلیارد افغانی را تشکیل میدهند. مصارف

عادی در ماه میزان 24.46 میلیارد افغانی میباشد درحالیکه مصارف مذکور در ماه سنبله سال 21.75 میلیارد افغانی بوده است، کـــه نشان دهنده 2.71 میلیــــارد افغانی % 12.48 افزایش یافته. همچنان مصارف انکشافی در ماه سنبله سال مالی 1399 به 13.17 میلیارد افغانی رسیده بود، ولی در ماه میزان مصارف انکشافی 16.01 میلیارد افغانی بوده است که نشان دهنده افزایش 2.83 میلیارد افغانی 21.52% در ماه جاری میباشد.

مشخصات	ماه سنبله سال مالی 1399	ماه میزان سال مالی 1399	ازشروع سال مالی 1399 الی ختم ماه میزان	تفاوت بین ماهای سنبله و میزان	رشد ماهانه به فیصد
ارقام به میلیارد افغانی					
مجموع عوايد	24.47	30.43	277.47	5.96	24.34%
عوايد داخلي	14.55	18.30	136.27	3.75	25.77%
كمك های خارجي	9.92	12.13	141.20	2.21	22.23%
مجموع مصارف	34.92	40.47	300.64	5.55	15.89%
مصارف عادی	21.75	24.46	208.49	2.71	12.48%
مصارف انكشافی	13.17	16.01	92.15	2.83	21.52%

اجرای بودیجه اصلی الی‌اخیرماه میزان سال مالی 1399 به 63% رسیده است در حالیکه در ماه گذشته اجرای بودجه 55% که 8% افزایش یافته است.

5. سويفت

Report of(Outward) Transactions from 1/07/ 1399 to 30/07/1399

Categories	Remitter Parties	Message Type	USD	EUR	CHF	INR	AUD	GBP
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	16,524,039.03	1,108,439.00	27,672.00	8,214,135.00	12,319.00	
B	Commercial Banks	202	112,452,115.00					
C	Da Afghanistan Bank	200	834,067,381.82					166,876,147.64
Report of(Inward)Transactions fromfrom 1/07/ 1399 to 30/07/1399								
Categories	Beneficiary Parties	Message Type	USD	EUR	AED	GBP		
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	207,635,692.00	2,693,487.06	2,449,042.00	355,845.00		
B	Commercial Banks	202	28,574,516.00					
C	Da Afghanistan bank	200						
بر علاوه به تعداد 33 معامله تبادلوی FX Deal به ارزش مجموعی (64499430.57) دالر امریکائی و همچنان 6 معامله بانک جهانی به ارزش مجموعی مبلغ 41.104394 دالر امریکائی نیز اجرا گردیده است								

6. سکتور بانکی

خلاصه گزارش

بصورت کل عملکرد نظام بانکی در ماه اگست 2020 نسبتاً قناعت بخش ارزیابی گردیده است، طوریکه شاخص های اساسی سکتور بانکی روند صعودی را پیموده است. مجموع دارائی ها، سپرده ها، سرمایه گذاری و مفادآوری افزایش و کیفیت قروض با وجود کاهش قروض صعب الحصول در چهار بانک هنوز هم ضعیف ارزیابی می گردد. این در حالیست که سکتور بانکی با داشتن سرمایه مالی کافی و نسبت های بلند کفایت سرمایه از حدود تعیین شده مقرراتی وضعیت سالم و قناعت بخش دارد.

نظام بانکی در ماه های آینده در اثر تاثیرگذاری شیوع ویروس کرونا بالای وضعیت اقتصادی ممکن شاهد افزایش قروض صعب الحصول و مصارف ذخیره جبران خساره بیشتر باشند که باعث کاهش مفاد، سرمایه مالی و نسبت های مالی آنها خواهند گردید. ازاینرو، بانکها برای مقابله بامعضله مالی آینده باید اقدامات پیشگیرانه را روی دست گیرند. از سوی هم د افغانستان بانک پلان اصلاحاتی مابعد کووید 19 را روی دست گرفته است. نکات اساسی پلان متذکره شامل گسترش فعالیت های بانکی، اعطای اعتبارات جدید، اقدامات لازم بمنظور کاهش مصارف، به تعلیق درآوردن

توزیع سود سهام در سال 2020، ارائه گزارش به شکل الکترونیک، تجدید قروض و نرمش در صنفبندی و سنجش خطرات قروض که توسط ادارات سومی مانند ACGF، IFC و USAID تحت تضمین قرار گرفته اند.

نگاهی مختصر بر سکتور بانکی

تغییرات در شاخص های عمده مالی سکتور بانکی به صورت فشرده قرار جدول ذیل میباشد:

ملاحظات (تغییر ربعوار)	تغییرات ربعوار						تغییرات سالانه		اقدام به میلیون افغانی
	فیصدی تغییر ربعوار	اگست 20	جون 20	می 20	اپریل 20	فیصدی تغییر	اگست 20	اگست 19	
16,701	5.61%	314,360	316,106	306,045	297,660	4.85%	314,360	299,827	مجموع دارائی ها
-291	-0.73%	39,481	39,470	39,171	39,772	-6.44%	39,481	42,201	مجموع قروض ناخالص
-752	-0.98%	76,145	74,154	77,328	76,897	-11.33%	76,145	85,870	طلبات بین البانکی ناخالص
871	2.79%	32,059	33,798	30,847	31,187	13.06%	32,059	28,355	سرمایه گذاری در اوراق بهادار
-5,881	-21.57%	21,380	21,240	26,235	27,261	-23.43%	21,380	27,923	قروض معیاری
5,590	44.68%	18,100	18,230	12,936	12,510	26.77%	18,100	14,278	قروض موعد گذشته ²
5,646	70.00%	13,713	13,799	8,205	8,066	70.29%	13,713	8,052	قروض معکوساً صنفبندی شده ³
5,850	94.84%	12,017	11,612	6,162	6,168	131.77%	12,017	5,185	قروض صعب الحصول ⁴
14,343	5.72%	265,309	267,730	259,770	250,966	3.57%	265,309	256,167	مجموع سپرده ها
13,996	5.32%	277,006	279,207	270,931	263,009	4.43%	277,006	265,260	مجموع بدهی ها
2,705	7.81%	37,354	36,899	35,114	34,651	8.06%	37,354	34,567	مجموع سرمایه مالی
2,424	7.90%	33,124	32,798	31,028	30,699	8.65%	33,124	30,486	سرمایه مقرراتی
1,673	1.40%	121,512	122,450	119,505	119,838	4.56%	121,512	116,215	دارایی های عیار شده به اساس خطر
119	137.36%	205	519	186	87	204.56%	205	67	مفاد/ ضرر خالص (ماهانه)

جدول 1: شاخص های عمده سکتور بانکی

²شامل قروض در صنف تحت النظر، تحت المعيار، مشکوک وخساره

³شامل قروض در صنف تحت النظر، مشکوک وخساره

⁴شامل قروض در صنف مشکوک وخساره

مقدمه

نظام بانکی کشور 21 فیصد تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل میدهد و متشکل از 12 بانک دارای جواز می باشد که از آنجمله سه بانک دولتی، شش بانک خصوصی متعارف، یک بانک اسلامی و متباقی دوفروع بانک های خارجی اند. ذیلاً تعداد نمایندگی ها و سایر تسهیلات بانکی موجود در کشور ارائه میگردد:

تغییرات	تغییرات	تغییرات	تغییرات	تسهیلات بانکی
ف	ت	ف	ت	ت
20	19	20	19	ت
408	410	-2	%	تعداد نمایندگی ها
359	351	8	%	ماشین های خودکار صرافی (ATM)
671	104	567	9%	محلات فروش (POS)
6	-	6	%	ماشین سپرده گیر نقده (CDM)
106	94	12	%	سهولت نوع 12 ⁵
1,161	1,365	-204	5%	کارت اعتبار (کریدت کارت)
635,792	631,203	4589	%	کارت بدهی (دبت کارت)
241,445	243,050	-1605	%	کارت ای تی ایم (ATM))
21,975	6,841	15134	2%	ماستر کارت
77,778	7,598	70180	5%	کارت پیش پرداخت
4,915	14,415	-9500	0%	ویب سرفر کارت
59,095	68,720	-9625	%	تعداد حسابات قرضه
60,201	71,271	-11070	3%	تعداد مقروضین
13,182	14,837	-1655	5%	تعداد حسابات قرضه که رئیس و یا معاون شرکت مقروض خانم است
4,136,299	3,778,237	358062	%	تعداد سپرده گذاران
4,281,977	3,896,512	385465	%	تعداد حسابات دارای بیلانس
9,917	9,413	504	%	تعداد کارمندان (داخلی و خارجی)

جدول 2: تسهیلات بانکی

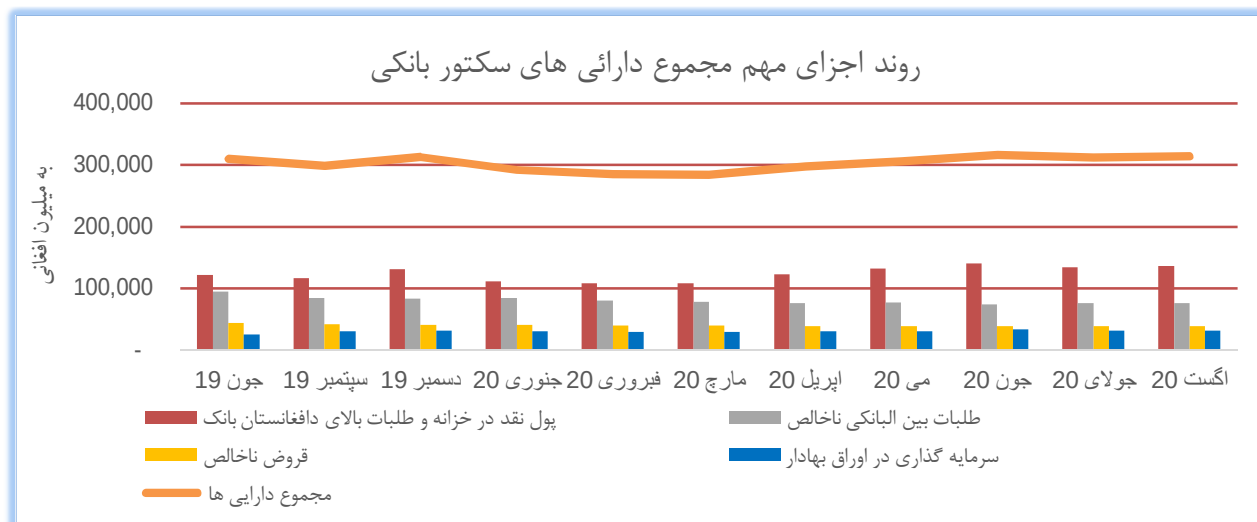
طوریکه در جدول فوق دیده می شود بصورت عموم تسهیلات بانکی افزایش را نشان می دهد، که نشان دهنده تمایل بیشتر مردم در استفاده از خدمات بانکی، افزایش تقاضای مشتریان برای تسهیلات بانکی و ترویج فرهنگ بانکداری در کشور می باشد.

6.1 مجموع دارائی های سکتور بانکی

مجموع دارائی های سکتور بانکی از قرار اگست 2020 سیر صعودی را پیموده است، طوریکه به اندازه 0.8% در مقایسه با ماه قبل افزایش را نشان می دهد. افزایش متذکره عمدتاً بالاثرب افزایش سپرده ها (بویژه در سپرده های جاری مشتریان)

⁵سهولتتوع 12: تسهیلاتتوع 21، 24 و 25 بهسهولتتوع 12 مدغمگردیده است.

صورت گرفته است. تاثیر افزایش متذکره در پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک (بخصوص در سپرده های یک شبه و سپرده های جاری با د افغانستان بانک) قابل ملاحظه می باشد. این در حالیست که طلبات بین البانکی و قروض ناخالص در ماه جاری بابت کاهش در سپرده های جاری و میعادای با بانک های خارجی، حذف و تصفیه قروض و استفاده کمتر از قروض اضافه برداشت، کاهش نموده است.

گراف 1: روند اجزای مهم مجموع دارائی های سکتور بانکی

طوریکه در فوق دیده می شود، اقلام اساسی دارائی های سکتور بانکی عبارتند از پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک (44%)، به تعقیب آن طلبات بین البانکی ناخالص (24%)، قروض ناخالص (13%) و سرمایه گذاری در اوراق بهادار (10%) می باشد.

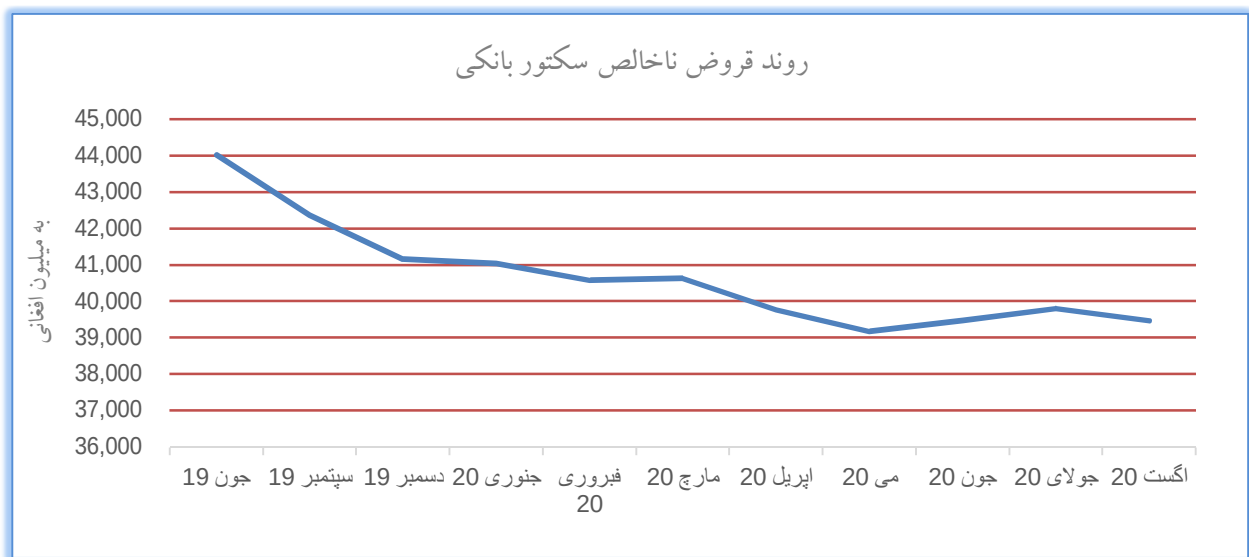
شاخص های کیفیت دارائی ها	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20	اگست 20
نسبت پول نقد و طلبات بالای دافغانستان بانک (به استثنای اوراق سرمایوی) بر مجموع دارائی ها	30.75%	30.55%	33.47%	28.00%	33.89%	32.75%
نسبت اوراق سرمایوی بر مجموع دارائی ها	8.61%	8.65%	8.51%	10.30%	10.74%	10.88%

نسبت طلبات بین البانکی (داخلی) بر مجموع دارائی ها	1.35%	1.76%	1.63%	2.05%	1.13%	1.14%
نسبت طلبات بین البانکی (خارجی) بر مجموع دارائی ها	29.02%	26.54%	25.04%	25.69%	22.33%	23.17%
نسبت قروض ناخالص بر سپرده های مشتریان	16.99%	17.02%	15.77%	17.31%	15.00%	15.10%
نسبت ذخیره جبران خساره قروض بر مجموع قروض ناخالص	10.93%	12.25%	12.24%	12.59%	11.57%	11.74%
نسبت ذخیره جبران خساره قروض بر دارائی ها	1.55%	1.74%	1.61%	1.80%	1.44%	1.47%
نسبت قروض اشخاص وابسته بر سرمایه مقرراتی	1.25%	1.26%	1.27%	0.86%	1.17%	1.16%
نسبت دارائی های متصرف شده بر مجموع دارائی ها	0.30%	0.33%	0.35%	0.36%	0.32%	0.32%
نسبت دارائی های متصرف شده بر مجموع قروض ناخالص	2.15%	2.30%	2.64%	2.50%	2.58%	2.57%
نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع دارائی ها	1.82%	1.87%	1.90%	2.14%	3.67%	3.82%

جدول 3: شاخص های کیفیت دارائی ها

6.2: مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص سکتور بانکی از اواسط سال 2019 به بعد در اثر تصفیه، بازپرداخت، حذف و استفاده کمتر از قروض اضافه برداشت روند نزولی را پیموده است. حالآنکه سکتور بانکی در ماه جاری به مبلغ 515 میلیون افغانی قرضه (اصل مبلغ) جدیداً اعطاء نموده است که بیشتر قروض کوچکتر میباشد. باید خاطر نشان ساخت که بانکهای خصوصی در پروسه قرضه دهی با سهم 87% مجموع قروض ناخالص پیشتاز بوده، بانکهای دولتی با 12% سهم در مقام بعدی و در اخیر فروع بانکهای خارجی کمترین میزان مشارکت در اقتصاد کشور با 1% سهم در رده پائینی قرار دارد.

گراف 2: روند قروض ناخالص سکتور بانکی

مجموع قروض ناخالص سکتور بانکی از قرار ماه اگست 2020 بالغ به 39.4 میلیارد افغانی میگردد، که در مقایسه با ماه قبل به اندازه 0.8% در اثر تصفیه، حذف، و استفاده کمتر از قروض اضافه برداشت، کاهش نموده است. قروض ناخالص 15% سپرده های مشتریان و 13% مجموع دارائی های سکتور بانکی را تشکیل میدهد. از قرار اخیر ماه اگست 2020 نسبت پوشش یا ذخیره جبران خساره قروض 11.7% مجموع قروض ناخالص را تشکیل میدهد.

طوریکه در جدول ذیل دیده می شود، تمرکز قروض بیشتر در پول افغانی بوده که 52% مجموع قروض را تشکیل میدهد، به تعقیب آن قروض دالری به اندازه 48% مجموع قروض سکتور را احتوا نموده اما قرضه در سایر اسعار به اندازه بسیار کم 0.13% مجموع قروض سکتور را در بر دارد.

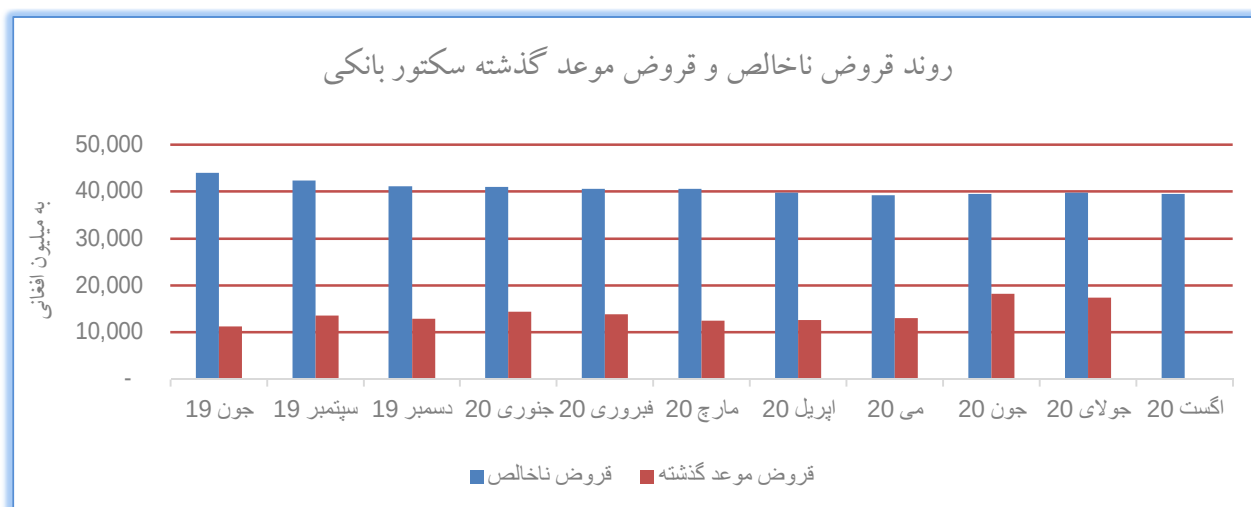
ذیلاً خلاصه مجموع قروض نظام بانکی قابل مشاهده می باشد:

مجموع قروض سکتور بانکی به اساس نوع سعر (به میلیون افغانی)							
نوع سعر	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20	اگست 20	فیصدی از مجموع قروض
افغانی	20,227	20,439	20,912	20,980	20,172	20,400	51.67%
دالری	23,685	21,851	20,171	19,598	19,251	19,031	48.20%
سایر اسعار	101	83	68	47	48	50	0.13%

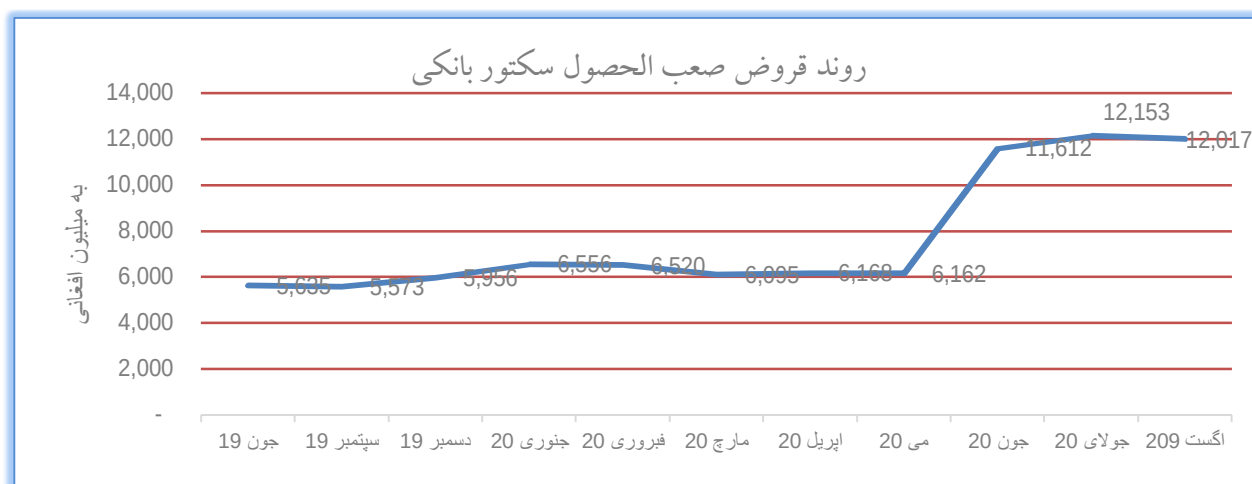
جدول 4: قروض سکتور بانکی به اساس سعر

- ✓ مجموع قروض ناخالص عمدتاً از اواسط سال 2019 به بعد روند نزولی را پیموده است؛ حالآنکه قروض ناخالص به اندازه 0.8% کاهش در مقایسه با ماه قبل بابت تصفیه حذف و استفاده کمتر از قروض اضافه برداشت صورت گرفته است.
- ✓ در ماه جاری بتعداد 3,108 حساب قرضه بالغ به 515 میلیون افغانی (شامل قروض تجارتي، قروض خرد، کوچک و متوسط) جدیداً اعطاء گردیده است.

کیفیت قروض سکتور بانکی همچنان نگران کننده است، طوریکه قروض صعب الحصول 30% مجموع قروض ناخالص را تشکیل میدهد و در مقایسه با ماه قبلی 1.1% کاهش نموده است. از جمله 30% قروض صعب الحصول به اندازه 28% آنمربوط به چهار بانک که در عرصه قرضه دهی پیشتاز بوده، میباشد. ضمناً، این بانکها در مجموع 68% مجموع قروض ناخالص و 52% سرمایه مقرراتی نظام بانکی را احتواء مینمایند. بدین اساس وخیم شدن کیفیت قروض بانکهای ضعیف متذکره که بیشتر از 50% مجموع قروض ناخالص و سرمایه مقرراتی سکتور را در بر دارند، تاثیرات قابل ملاحظه ای بالای قروض صعب الحصول، مفادآوری، سرمایه مالی و نسبت های مالی نظام بانکی خواهد داشت.

گراف 3: روند قروض ناخالص و قروض موعده گذشته سکتور بانکی

گراف 4: روند قروض صعب الحصول سکتور بانکی

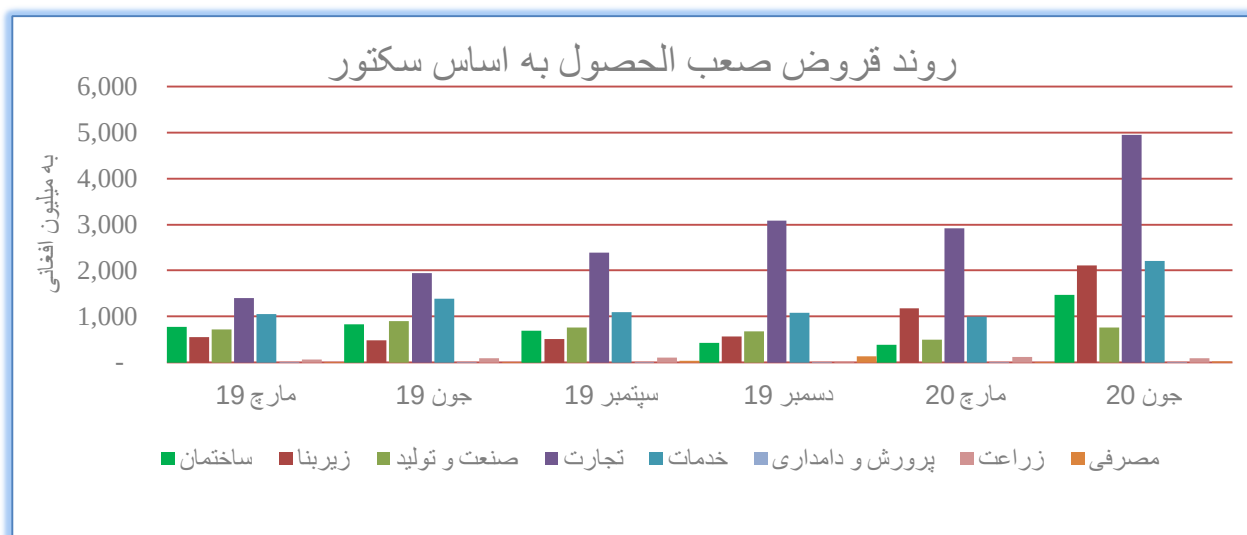
تجزیه و تحلیل گروپ بانکی نشان می دهد که 93% مجموع قروض صعب الحصول مربوط به بانکهای خصوصی میباشد، در حالیکه بانکهای دولتی و فروع بانکهای خارجی به ترتیب 6% و 1% مجموع قروض صعب الحصول سکتور را تشکیل میدهد.

شاخص های کیفیت قروض			
19 جون	سپتمبر 19	دسمبر	
25.41%	32.05%	1.37%	نسبت قروض انتقادی بر قروض ناخالص
16.88%	19.32%	7.90%	نسبت قروض معکوساً صنفبندی شده بر قروض ناخالص

4.47%	13.15%	12.80%	نسبت قروض صعب الحصول بر قروض ناخالص
8.95%	18.23%	17.91%	نسبت قروض صعب الحصول بر سرمایه مقرراتی
5.50%	34.80%	38.56%	نسبت ذخیره جبران خساره غیرمعیاری بر قروض انتقادی
6.37%	68.24%	65.24%	نسبت ذخیره جبران خساره غیر معیاری بر قروض صعب الحصول
1.56%	1.62%	1.52%	نسبت ذخیره جبران خساره معیاری بر قروض معیاری
6.75%	5.92%	6.33%	نسبت ذخیره جبران خساره قروض صعب الحصول بر سرمایه سطح اول
5.54%	4.76%	5.00%	نسبت قروض صعب الحصول خالص بر مجموع قروض خالص
4.87%	4.18%	4.45%	نسبت قروض صعب الحصول خالص بر مجموع قروض ناخالص

جدول 5: شاخص های کیفیت قروض

بیشترین قروض صعب الحصول مربوط به سکتور تجارت (41%) بوده بویژه در سمنت و سایر مواد ساختمانی (8%) و در پترولیم و روغنیات (7%) می باشد، سکتور خدمات با داشتن 21% قروض صعب الحصول بانکی در رده دوم قرار داشته که بیشتر در بخش حمل و نقل زمینی (6%) قابل ملاحظه می باشد. پروژه های زیر بنا 17% قروض صعب الحصول سکتور بانکی را در برداشته و در رده سوم قرار می گیرد. افزایش قروض صعب الحصول در سکتور خدمات بخصوص در بخش هتل و رستوران و در سکتور تجارت بخصوص در بخش پترولیم و روغنیات قابل ملاحظه بوده است.

گراف 5: روند قروض صعب الحصول به اساس سکتور

- ✓ در حال حاضر 30% قروض ناخالص و 36% سرمایه مقرراتی سکتور بانکی در معرض خطر قرار دارد. علاوهً کاهش قروض صعب الحصول (1.1% یا 136 میلیون افغانی) در مقایسه با ماه قبل بصورت عموم در اثر بازپرداخت و حذف قروض صورت گرفته است.
- ✓ روند صعودی قروض صعب الحصول تأثیرات ویروس کووید 19 بالای باز پرداخت قروض در ماه های آینده میتواند زمان دشوار را برای سکتور بانکی در پی داشته باشد.

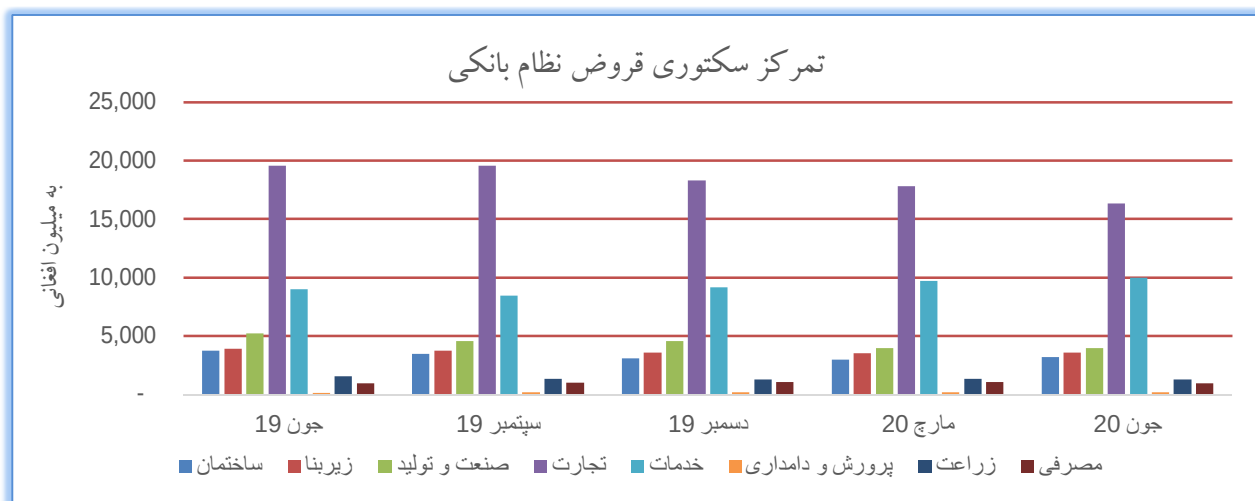
6.2.2: انواع قروض

قروض اضافه برداشت بیشتر از 60% مجموع قروض سکتور را تشکیل داده که مختص به هشت بانک میباشد، بویژه بانکهای که در عرصه قرضه دهی پیشتاز بوده مربوط می شود. به تعقیب آن قروض میعادی 25% و قروض اسلامی 11% مجموع قروض سکتور را تشکیل می دهد. در حین حال کارت های اعتباری کمترین سهم 0.1% را تشکیل میدهد.

6.2.2: توزیع سکتوری قروض

روند توزیع سکتوری قروض نشان می دهد که سکتور تجارت با داشتن 41% سهم (که پترولیم و روغنیات 11% آنرا تشکیل میدهد) پیشتاز بوده، خدمات با داشتن 25% سهم که 7% آن مربوط مخابرات میباشد، در قدم دوم قرار دارد. سکتور های که بیشتر از COVID-19 متاثر می گردد مانند ترانسپورت هوایی، هتل و رستوران، هردو 4% مجموع قروض سکتور را در بر دارند. تولیدات و صنعت و پروژه های زیر بنایی با داشتن 10% و 9% سهم در جایگاه سوم و چهارم قرار گرفته است.

✓ بیشتر از نصف قروض نظام بانکی (64%) را قروض اضافه برداشت احتوا نموده است، به تعقیب آن قروض میعادی (25%) و قروض اسلامی (11%) مجموع قروض سکتور بانکی را تشکیل میدهد.

گراف 6: توزیع سکتوری قروض نظام بانکی

6.2.4: قروض اشخاص مرتبط

مجموع قروض مرتبط سکتور بانکی بالغ به 386 میلیون افغانی می‌گردد که 1% مجموع قروض ناخالص و 1% سرمایه مقرراتی سکتور را تشکیل داده و مربوط به چهار بانک می‌شود، ضمناً قروض مرتبط پائین تر از حد اکثر حدود تعیین شده در افغانستان بانک (بصورت انفرادی 5% و بصورت مجموعی 25% سرمایه مقرراتی) قرار دارند.

6.2.5: دارائی های متصرف شده

مجموع دارائی های متصرف شده سکتور بانکی بالغ به 1.01 میلیارد افغانی گردیده و در مقایسه با ماه قبل به اندازه 0.8 میلیون افغانی بدلیل پائین آمدن نرخ تبادل دالر در مقابل پول افغانی، کاهش نموده است. مجموع دارائی های متصرف شده 0.3% مجموع دارائی های سکتور را تشکیل داده و مربوط به 3 بانک می‌شود.

✓ فیصدی دارائی های متصرف شده تمام بانکها و مدت زمان نگهداری آن در بیلانس شیت در محدوده مقرراتی قرار دارند (به اساس مقررہ مربوطه 4 فیصد مجموع دارائی ها و برای مدت 4 سال می باشد).

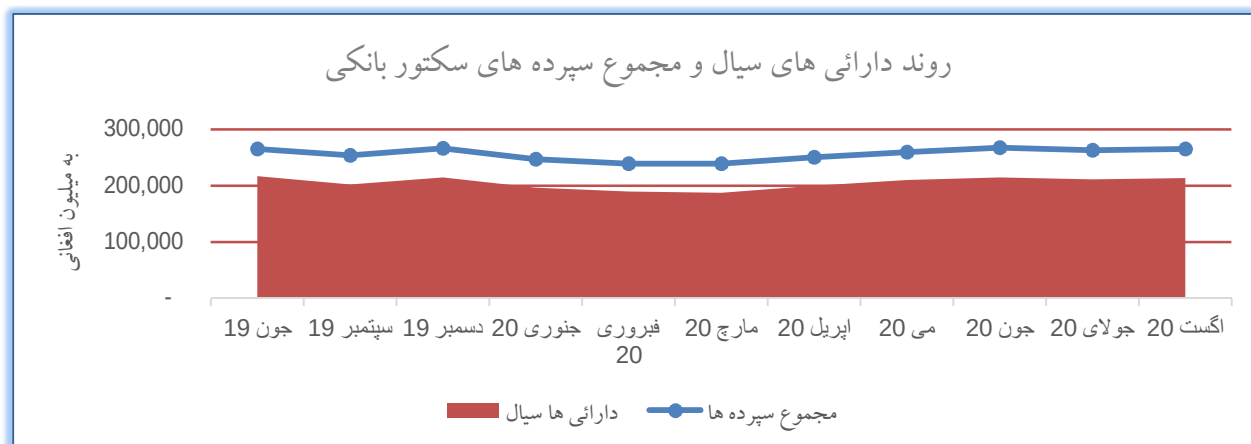
6.3: سیالیت سکتور بانکی

سکتور بانکی کشور دارائی های سیال (پول نقد و معادل پول نقد) کافی در اختیار دارد، نسبت های سیالیت تمام بانک ها از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی افغانستان برای سیالیت (نسبت وسیع سیالیت 15% و نسبت سریع سیالیت 20%) بلندتر قرار

دارند. نسبت سیالیت وسیع سکتور بانکی از لحاظ ارزش وسطی یا میدیان به اندازه 63% بوده که در مقایسه با ماه قبل (جولای 2020) که نسبت متذکره به 62% میرسید در اثر کاهش اقلام خارج از بیلانس شیت، افزایش را نشان می دهد.

6.3.1: دارائی های سیال

سکتور بانکی دارائی های سیال کافی در اختیار دارد، دارائی های سیال (پول نقد و معادل پول نقد) 68% مجموع دارائی ها و 87% بدهی های کوتاه مدت را تشکیل می دهد، در مقایسه با ماه قبل تغییرات قابل ملاحظه ننموده است.

گراف 7: روند دارائی های سیال و مجموع سپرده های سکتور بانکی

شاخص های مربوط به سیالیت

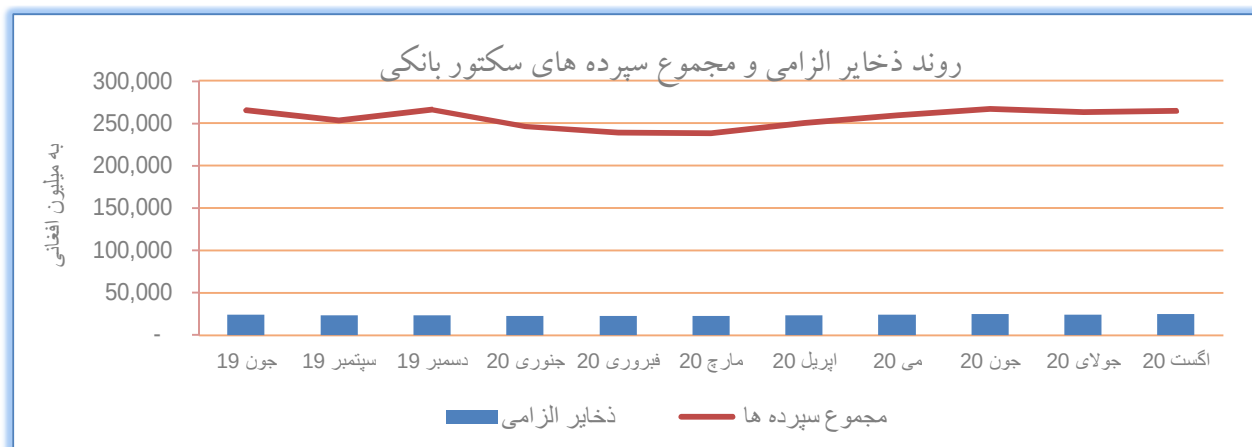
اگست 20	جون 20	مارچ 20	دسمبر 19	سپتمبر 19	جون 19	شاخص های سیالیت
14.88%	14.74%	17.00%	15.44%	16.69%	16.56%	نسبت قروض ناخالص بر مجموع سپرده ها
12.56%	12.48%	14.27%	13.14%	14.20%	14.22%	نسبت قروض ناخالص بر دارائی ها
87.21%	86.61%	85.95%	87.12%	86.56%	89.06%	نسبت دارائی های سیال بر بدهی های کوتاه مدت
42.84%	41.16%	37.46%	38.36%	36.89%	38.19%	نسبت دارائی های با سیالیت بلند بر بدهی های کوتاه مدت
67.86%	68.08%	66.04%	68.63%	67.73%	69.97%	نسبت دارائی های سیال بر مجموع دارائی ها
66.71%	66.37%	69.48%	69.08%	70.57%	72.96%	نسبت سپرده های پول خارجی بر مجموع سپرده ها

نسبت قروض ناخالص بر سپرده های مشتریان	16.99%	17.02%	15.72%	17.31%	15.00%	15.10%
نسبت بدهی های مفر بر مجموع بدهی ها	1.33%	0.98%	0.91%	0.90%	0.71%	0.64%
نسبت قرضه های داخلی بر مجموع سپرده ها و سرمایه مالی	14.60%	14.68%	13.61%	14.91%	12.96%	13.04%

جدول 6: شاخص های سیالیت

6.3.2: ذخایر الزامی

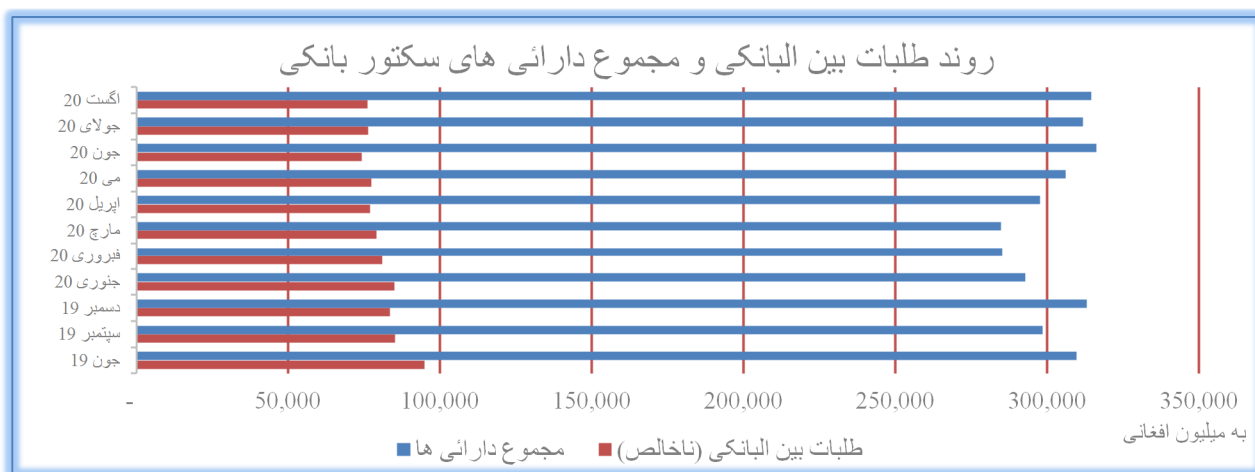
تمام مؤسسات بانکی در مطابقت با مقرره ذخایر الزامی برای سپرده ها قرار دارد، ذخایر الزامی فعلی 8% برای سپرده های افغانی و 10% برای سپرده های دالری و یورو می باشد.

گراف 8: رشد ذخایر الزامی و مجموع سپرده های سکتور بانکی

6.3.3: طلبات بین بانکی

طلبات بین بانکی ناخالص، شامل مجموع سپرده های جاری و میعادى در بانکها، قرضه به بانکها و به مؤسسات مالی و سایر طلبات از بانکها می باشد که دومین قلم بزرگ دارائی های سکتور را تشکیل داده و بیشتر شامل سپرده های جاری و میعادى در بانکهای خارجی می باشد.

گراف 9: روند طلبات بین‌البانکی و مجموع دارائی های سکتور بانکی

6.3.4: سپرده ها با بانکهای خارجی

مجموع سپرده ها با بانکهای خارجی 23% مجموع دارائی ها و 27% مجموع سپرده های سکتور بانکی را تشکیل می دهد، با افزودن سرمایه گذاری ها در اوراق بهادار، سهم سرمایه گذاری در خارج از کشور به 33% مجموع دارائی ها و 39% مجموع سپرده های سکتور بانکی میرسد، که نشان میدهد قسمت اعظم وجوه جذب شده در خارج از کشور سرمایه گذاری گردیده است. این در حالیست که سهم قروض بترتیب 13% و 15% مجموع دارائی ها و سپرده های سکتور بانکی را احتوا مینماید.

6.3.5: مجموع سپرده ها

سپرده ها منبع اساسی تمویل سکتور بانکی بشمار می رود. مجموع سپرده ها در جریان ربع اول سال 2020 روند نزولی داشته اما در ربع دوم سیر صعودی را پیموده است. مجموع سپرده ها به اندازه 0.6% در مقایسه با ماه جولای 2020 افزایش نموده است. افزایش متذکره در سپرده های جاری بویژه حسابات دالری شرکت ها در سه بانک صورت گرفته است. تجزیه وتحلیل سپرده ها نشان می دهد که سپرده های افغانی (33%)، دالری (65%) و سایر اسعار (2%) مجموع سپرده ها را تشکیل داده

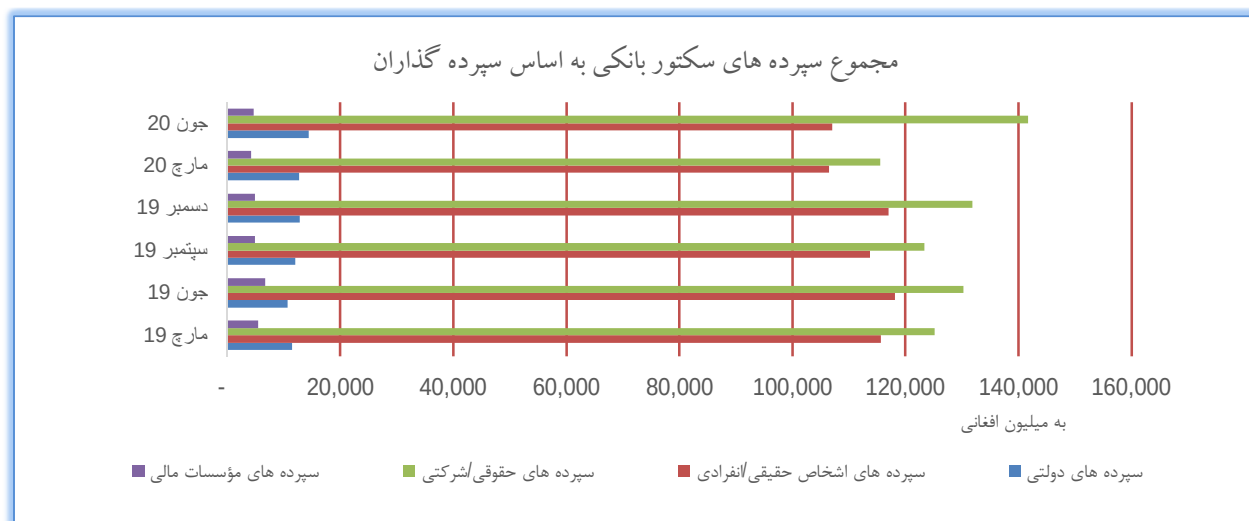

طوریکه سپرده های دالری به اندازه 2% در مقایسه با ماه قبل افزایش حالانکه سپرده های افغانی و سایر اسعار بترتیب به اندازه 2% و 0.6% در مقایسه با ماه قبل کاهش نموده است.

گراف 10: مجموع سپرده ها به اساس نوع حسابات

گراف 11: مجموع سپرده ها به اساس نوع

گراف 12: مجموع سپرده ها به اساس نوع سپرده گذاران

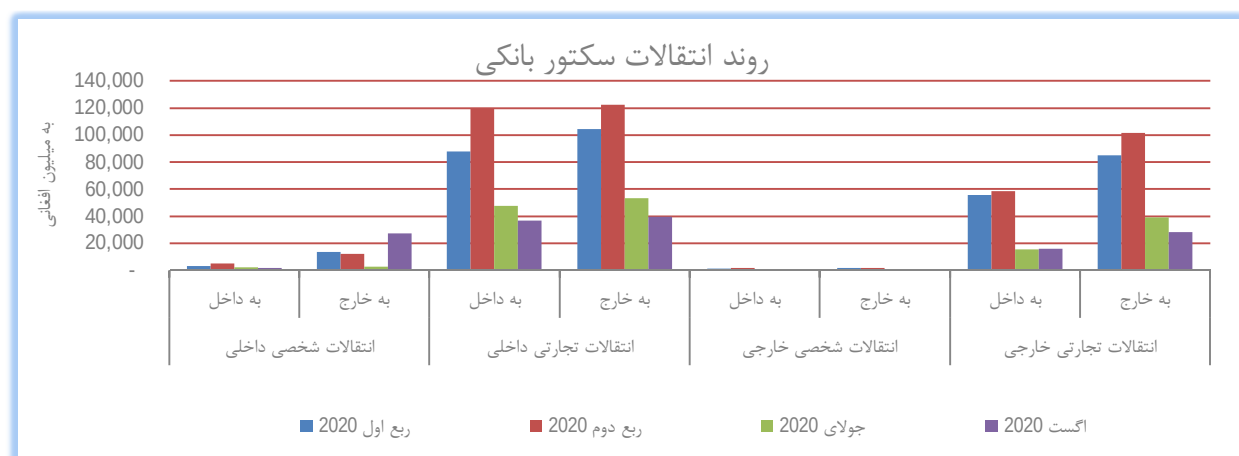

طوریکه در فوق مشاهده می شود، بیشترین بخش سپرده های سکتور بانکی را سپرده های حقوقی یا شرکتی (53%)، به تعقیب آن سپرده های انفرادی (40%)، سپرده های دولتی (5%) و سپرده های مؤسسات مالی (2%) را تشکیل می دهد. علاوه بر آن، بانکهای خصوصی بلندترین سهم یعنی 68% مجموع سپرده هایسکتور بانکی را احتواء نموده و فیصدی سهم بانک های دولتی و فروع بانکهای خارجی بالترتیب 27% و 5% مجموع سپرده هایسکتور بانکی را تشکیل میدهند.

روند مجموع سپرده های سکتور بانکی به اساس نوع سپرده و سعر (به میلیون افغانی)

اقلام	جنوری 20	فبرور 20 ی	مارچ 20	اپریل 20	می 20	جون 20	اگست 20	فیصدی تغییر ربعوار
جاری	175,599	168,479	169,068	179,700	186,542	195,857	192,562	7.5%
میعادی	19,558	19,400	20,243	20,052	19,931	19,228	20,720	3.33%
پس انداز	51,813	51,507	49,626	51,214	53,297	52,645	52,027	1.58%
مجموع	246,970	239,386	238,937	250,966	259,770	267,730	265,309	5.71%
افغانی	75,988	74,773	72,916	79,148	85,947	90,025	88,323	11.59%
دالری	166,612	160,240	161,437	167,027	168,903	172,957	171,641	2.76%
سایر اسعار	4,370	4,373	4,583	4,791	4,920	4,748	5,345	11.57%
مجموع	246,970	239,386	238,937	250,966	259,770	267,730	265,309	5.71%

جدول 7: روند مجموع سپرده های سکتور بانکی به اساس نوع سپرده و سعر

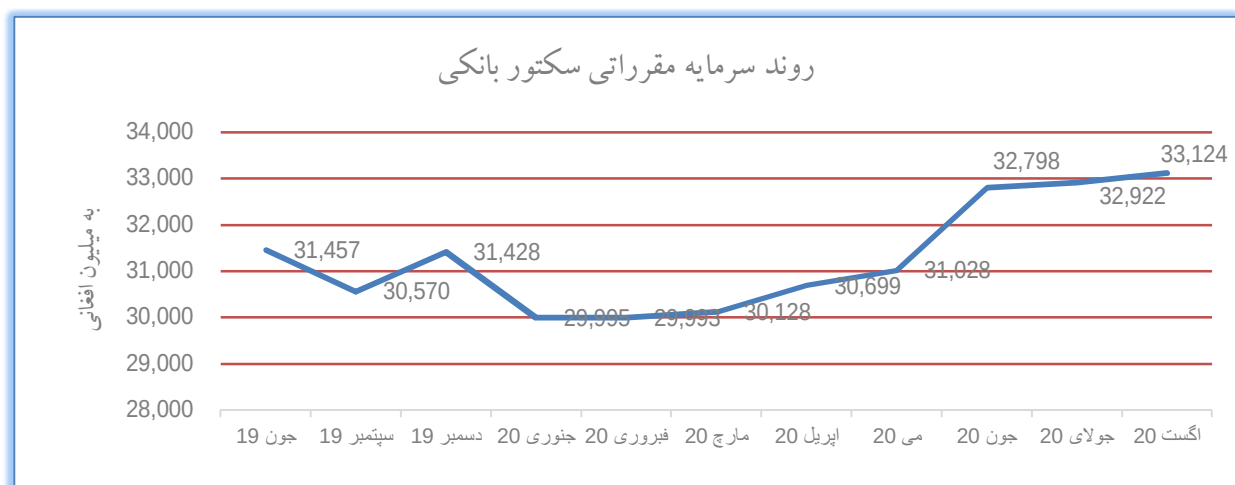

گراف 14: روند انتقالات سکتور بانکی

6.4: سرمایه سکتور بانکی

به اساس گزارش های ارائه شده بانکها، سکتور بانکی دارای سرمایه کافی بوده که به اندازه 12% مجموع دارائی ها را تشکیل میدهد. سرمایه مالی سکتور

بانکدرا ماه جاری بالغ به 37.3 میلیارد افغانی میگردد، که در مقایسه با ماه قبلی به اندازه 1% افزایش را نشان میدهد، افزایش متذکره عمدتاً بابت مفاد در ارزش گذاری مجدد سرمایه گذاری های آماده برای فروش و مفاد بانک صورت گرفته است. به همین ترتیب، سرمایه مقرراتی سکتور بانکی بالغ به 33.1 میلیارد افغانی بوده که در مقایسه با ماه قبل به اندازه 1% افزایش نموده است. ضمناً، نسبت کفایت سرمایه سکتور بانکی در ماه جاری به اندازه 27% می باشد. باید یادآور شد که نسبت کفایت سرمایه تمام بانکها بالاتر از حدود تعیین شده مقرراتی (12%) دارائی های عیار شده به اساس خطر) قرار دارند.

گراف 15: رشد سرمایه مقرراتی سکتور بانکی

نسبت های کفایت سرمایه

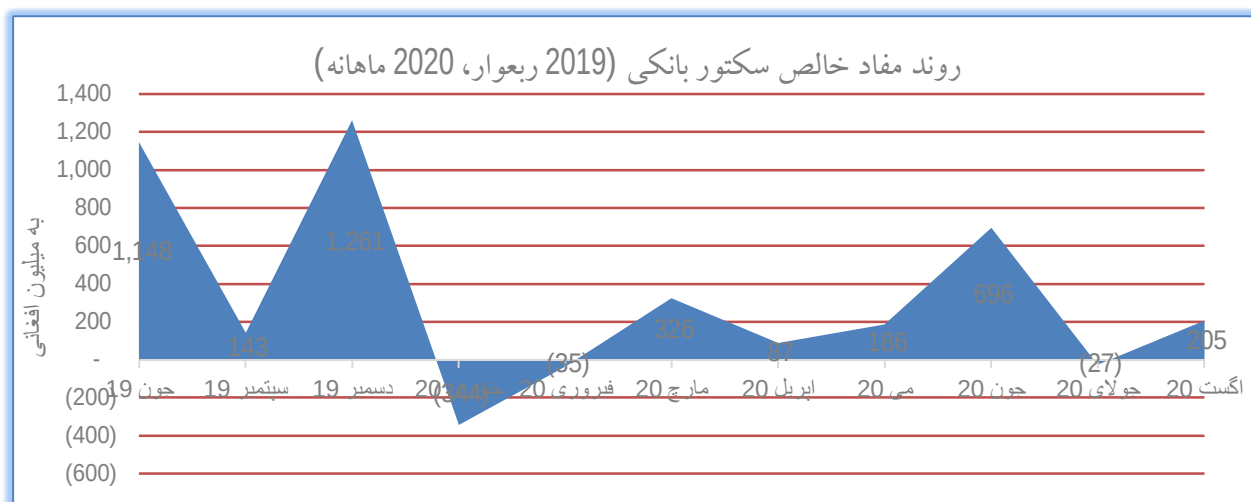
شاخص های کفایت سرمایه	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20	اگست 20

نسبت سرمایه مقرراتی بر دارائی های عیار شده به اساس خطر	26.51 %	25.81%	25.93%	25.84 %	26.78 %	27.26 %
نسبت سرمایه سطح اول بر دارائی های عیار شده به اساس خطر	26.09 %	25.24%	24.50%	26.53 %	26.43 %	26.68 %
نسبت سرمایه سطح اول بر مجموع دارائی ها	10.00 %	10.02%	9.48%	10.87 %	10.24 %	10.31 %
نسبت سرمایه مالی بر مجموع دارائی ها	11.49 %	11.63%	11.40%	11.91 %	11.67 %	11.88 %

جدول 8: شاخص های کفایت سرمایه

6.5: مفاد آوری سکتور بانکی

مفاد مجموعی سکتور بانکی در سال جاری (جنوری الی اگست 2020) به اندازه 1.09 میلیارد افغانی میرسد. سکتور بانکی در ماه جاری به اندازه 205 میلیون افغانی مفاد نموده است. مفاد متذکره در ماه جاری بابت افزایش تکتانه، برگشت ذخیره جبران خساره و افزایش عواید ارزش گذاری مجدد اسعار خارجی می باشد حالانکه مصارف غیر تکتانه کاهش و مصارف مالیه افزایش نموده است. اقلام عمده مفادآوری را عواید تکتانه و عواید بدون تکتانه تشکیل می دهد در حین حال مصارف بانک شامل مصارف بدون تکتانه و مصارف معاشات می باشد. قسمیکه در گراف ذیل دیده می شود، در هشت ماه اول سال جاری سکتور بانکی بابت برگشت ذخیره جبران خساره، مفاد در ارزش گذاری مجدد اسعار خارجی و افزایش در عواید بدون تکتانه، مفاد آور می باشد.

گراف 15: روند مفاد خالص سکتور بانکی

وند مفاد آوری ربعوار

شخص های مفاد آوری	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20
نسبت عواید خالص تکتانه بر مفاد خالص	150%	1148%	118%	- 2890.50%	144.83%
نسبت عواید خالص تکتانه بر دارائی ها	0.56%	0.55%	0.48%	0.54%	0.44%
نسبت عواید بدون تکتانه بر دارائی ها	0.61%	0.53%	0.84%	0.55%	0.65%
نسبت عواید بدون تکتانه بر مفاد خالص	163%	1113%	209%	- 2977.35%	214.04%
نسبت مصارف عملیاتی بر مفاد خالص	237%	1839%	226%	-4900.0%	267.97%
نسبت معاشات بر مصارف عملیاتی	40.68%	40.59%	38.67%	44.47%	41.44%
نسبت مئمریت (مصارف عملیاتی برعواید اساسی)	75.65%	81.30%	68.99%	85.71%	90.71%
خلاء بین عواید بدون تکتانه و مصارف عملیاتی	-847	-1,036	-213	-1,065	-522
مفاد/ضرر خالص متراکم شده هر ربع	1,148	143	1,261	-53	968
نسبت برگشت بر دارائی	0.38%	0.05%	0.42%	-0.07%	0.64%
نسبت برگشت بر سرمایه	3.30%	0.41%	3.62%	-0.62%	5.51%
نوت: در جدول فوق عواید و مصارف سکتور بانکی بطور متراکم شده در هر ربع در نظر گرفته شده است.					

جدول 9: شاخص های مفاد آوری

طوری که در جدول فوق دیده میشود، نسبت مئمریت سکتور بانکی و خلاء بین عواید بدون تکتانه و مصارف عملیاتی در مقایسه با ماه مارچ 2020 در اثر افزایش عواید بدون تکتانه بهبود را نشان میدهد (نسبت مئمریت 50 فیصد و پائین تر از آن حالت مطلوب می باشد).

روند مفاد و ضرر ربعوار سكتور بانكى (به ميليون افغانى)					
اقدام	جون 19	سپتمبر 19	دسمبر 19	مارچ 20	جون 20
عوايد تكتانه	2,033	1,897	1,747	1,764	1,642
مصارف تكتانه	311	257	253	231	240
عوايد خالص تكتانه	1,722	1,640	1,494	1,532	1,402
تامينات اعتبارى خالص	152	505	287	379	27
مفاد/ضرر سرمايه گذارى ها	24	125	82	-11	-27
ساير عوايد بدون تكتانه	1,872	1,591	2,635	1,578	2,072
مصارف بدون تكتانه	1,561	1,560	1,747	1,442	1,519
مصارف معاشات	1,158	1,066	1,102	1,155	1,075
مجموع مصارف عملياتى	2,719	2,627	2,849	2,597	2,594
مفاد/ضرر قبل از ارزش گذارى مجدد اسعار و مصارف ماليه	748	225	1,076	124	826
مفاد/ضرر در ارزش گذارى مجدد اسعار	582	-87	391	-112	258
مصارف ماليه	181	-5	206	65	116
مفاد/ضرر خالص	1,148	143	1,261	-53	968

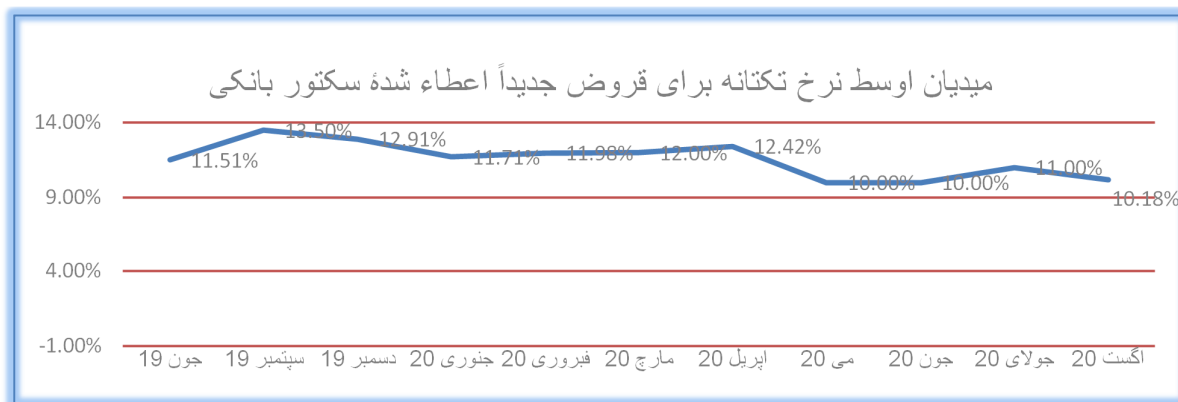
جدول 10: روند مفاد/ضرر ربعوار سكتور بانكى

6.5.1: نرخ تکتانه قروض

نرخ تکتانه در انواع قروض که در سکتور بانکی به مشتریان اعطاء گردیده است، نشان میدهد که بلندترین نرخ تکتانه مربوط کارت های اعتباری بوده (اگرچه از لحاظ مبلغ بسیار کم است) و به تعقیب آن بالترتیب قرضه میعادى، قرضه اضافه برداشت، قرضه مصرفی و قرضه مرابحه دارای نرخ تکتانه بلندتر می باشد. به همین ترتیب، بلندترین نرخ تکتانه 36% و پائین ترین آن به 1% میرسد. در حین حال اوسط نرخ تکتانه برای قروض که در ماه جاری اعطا شده است 10.18% از لحاظ میدیان می باشد.

انواع قرضه (سکتور)	اوسط نرخ تکتانه (اگست 2020)
اضافه برداشت	12.5%
میعادی	12.6%
مصرفی	11.7%
مرابحه	12.0% ⁶
کارت های اعتباری	27.3%
نرخ تکتانه (بلندترین)	36.0%
نرخ تکتانه (پایین ترین)	1.0%

جدول 11: اوسط نرخ تکتانه قروض سکتور بانکی

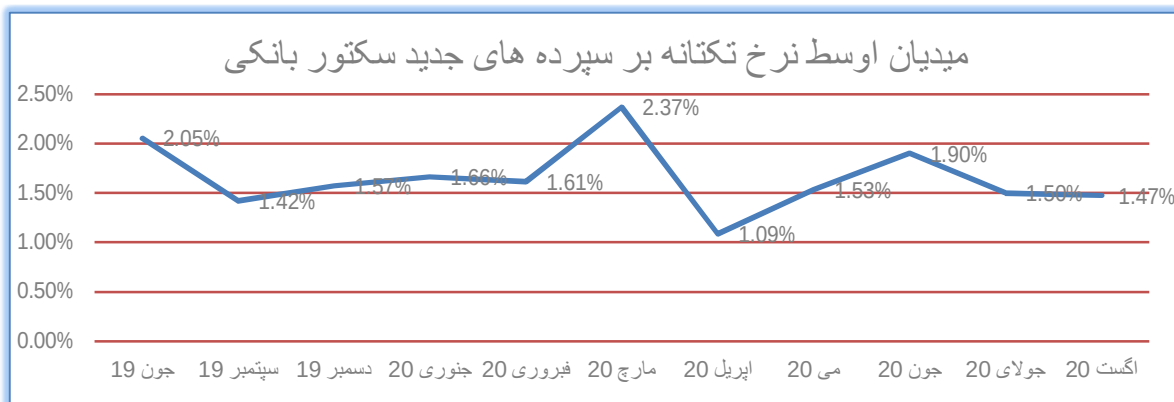

گراف 16: میدیان اوسط نرخ تکتانه برای قروض جدیداً اعطاء شده سکتور بانکی

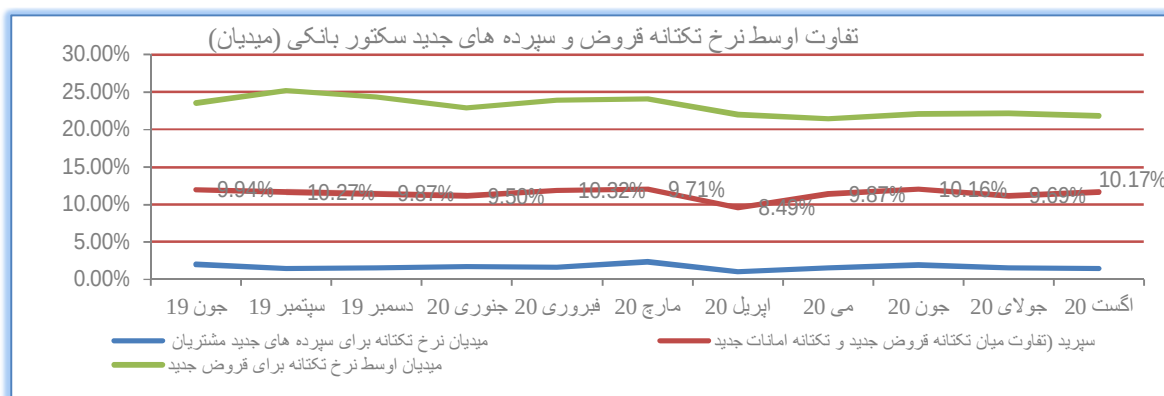
⁶ برای محصولات بانکداری اسلامی فیصدی نرخ مفاد می باشد.

6.5.2: نرخ تکتانه بر سپرده ها

نرخ تکتانه برای جلب سپرده های جدید مشتریان در ماه اگست 2020 در مقایسه با ماه جولای 2020 در اثر کاهش در سپرده های پس انداز یکی از بانک ها، کاهش نموده است.

گراف 17: میدیان اوسط نرخ تکتانه بر سپرده های جدید سکتور بانکی

گراف 18: تفاوت اوسط نرخ تکتانه قروض و سپرده های جدید سکتور بانکی

✓ د افغانستان بانک پلان اصلاحاتی ما بعد کووید 19 را روی دست گرفته است. نکات اساسی پلان متذکره شامل گسترش فعالیت های بانکی، اعطای اعتبارات جدید، اقدامات لازم بمنظور کاهش مصارف، به تعلیق درآوردن توزیع سود سهام در سال 2020، ارائه گزارش به شکل الکترونیک، تجدید قروض و نرمش در صنفبندی و سنجش خطرات قروض که توسط ادارات سومی مانند ACGF، IFC و USAID تحت تضمین قرار گرفته اند.

پیس پر دخت و سرایدن سی باسد. سچسوع سسب پوسس بعدد. جایدار و سسین متقابل به اندازه 70% بوده، در حالیکه قسمت باقی مانده تحت پوشش قرار نگرفته است.

انواع و مبالغ ضمانت نامه های بانکی سکتور بانکی از قرار ماه اگست 2020	
انواع ضمانت نامه های بانکی	مبلغ به میلیون افغانی
مزایده	4,728
حسن اجرای کار	28,369
پیش پرداخت	12,322
لیتراف کریدت	324
سایر ضمانت نامه ها ⁷	659
بدهی مناقصه (ریتینشن) ⁸	1,254
مجموع	47,657

جدول 12: انواع و مبالغ ضمانت نامه های بانکی سکتور

نسبت پوشش تضمین نده، تضمین جایداد و تضمین متقابل ضمانت های بانکی سکتور بانکی (اگست 2020)		
انواع ضمانت ها	مبلغ به میلیون افغانی	فیصدی از قرار مجموع ضمانت نامه های بانکی
تضمین نده	11,701	24.3%
ارزش تضمین جایداد	4,475	5.54%
تضمین متقابل	20,003	40.3%
مجموع	33,462	70.2%

جدول 13: نسبت پوشش تضمین نده، جایداد و تضمین متقابل ضمانت نامه های بانکی سکتور بانکی

⁷ سایر ضمانت نامه های بانکی: شامل ضمانت نامه های است که به شکل ضمانت نامه مزایده، حسن اجرای کار و پیش پرداخت نمی باشد. مانند ضمانت های لازم برای دریافت جواز شرکت امنیتی از وزارت امور داخله.

⁸ یک سند کتبی است که از سوی بانک برای متقاضی صادر گردیده طوریکه متقاضی میتواند پول قرارداد را بشکل پیشکی دریافت نماید. همچنان متقاضی حسب درخواست قرارداد کننده ساختمانی، پس از برداشت نهائی پول قرارداد بشکل پیشکی باید به تعهدات قرارداد خود ادامه دهد.